

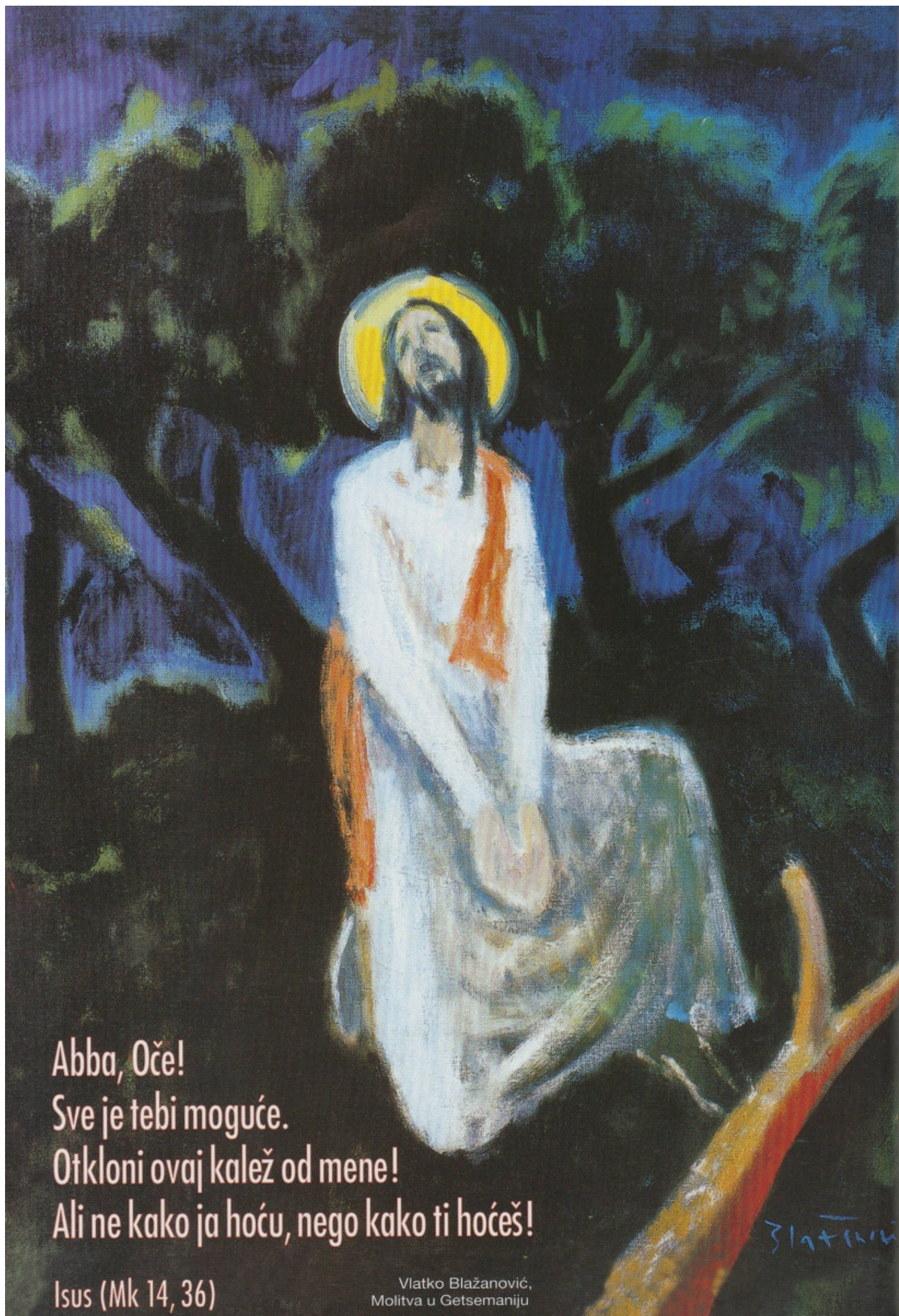
ŽIVA ZAJEDNICA

Ovo činite meni na spomen!

Sretan Uskrs!
Frohe Ostern!

Vlatko Blažanović,
Posljednja večera III

Abba, Oče!
Sve je tebi moguće.
Otkloni ovaj kalež od mene!
Ali ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš!

Isus (Mk 14, 36)

Vlatko Blažanović,
Molitva u Getsemaniju

Vlatko

Ovo činite meni na spomen!

Na velike tajne naše vjere ukazuju i slike akademskog slikara Vlatka Blažanovića iz Zagreba na naslovnoj i na drugoj stranici. Isus je na Veliki četvrtak, na svojoj posljednjoj pashalnoj večeri, ustanovio sakrament euhari-stije, tražeći da to činimo njemu na spomen. On je time apostolima, a preko njih i nama, ostavio otajstvo svoje pristutnosti. On je po tom otajstvu naš Emanuel, Bog s nama, uvijek nazočni i djelatni među nama i za nas. Naša okupljanja na nedjeljna, blagdanska pa i svakodnevna misna slavlja jesu živo ponazočenje njegove otajstvene prisutnosti. To je dakako i poziv na nasljedovanje Isusa, njegova nauka, razmišljanja, ponašanja. Usto je to poziv na solidarnost s drugima, jer euhari-stijski susret ima bitno zajedničkarski značaj, te je gotovo nezamisliv bez zajednice ljudi.

Na drugoj stranici imamo Blažanovićevu sliku Isusove molitve u Getsemanskom vrtu. I u ovom našem vremenu ima mnogo boles-nih i nesretnih ljudi, onih koji traže smisao Božjih i svojih putova. Često je molitva pre-danja Bogu, kakva je bila Isusova molitva u vrtu, jedini izlaz, pouzdanje i utjeha.

U veljači se i u domovini i u svijetu po prvi put obilježio blagdan blaženog A. Stepinca. Zato na njemačkom jeziku donosimo sjeća-nja na Stepinca jednog njemačkog sveće-nika koji je zajedno s njim studirao u Rimu. Kardinal Meisner je u misi s Hrvatima u Kölnu također toplo i zanosno govorio o Stepincu. Novine u zakonu o mirovinama svakako će za-nimati naše starije, ali i mlađe čitatelje, pa smo toj temi dali puno prostora u ovom broju.

Svim čitateljima, suradnicima i prijateljima želimo sretan i blagoslovljen Uskr!

Uredništvo

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48 24

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland

Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić

Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić

Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković, Jura Planinc,
Ivek Milčec, Jozo Sladoja, Jozo Župić

Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić

Layout: Ljubica Markovica

Lithos +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf

Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s poštarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Piše: Anto Batinić

Kršćanska inicijativa

Pozitivni impulsi za suvremenu kršćansku inicijativu u duhovnom i društvenom životu na primjeru korizmenih poruka nadbiskupa Bozanića i biskupa Kamphausa

Običaj je da crkveni dostojanstvenici pišu i svoje korizmene poslanice vjerni-cima. Upravo zbog otajstvenosti koriz-menoga vremena one nailaze na snaž-niji odjek u kršćanskoj, ali i u svekolikoj društvenoj javnosti. Za nas hrvatske katolike u Njemačkoj zanimljivo je ovom prigodom napraviti usporedbu između dviju korizmenih poslanica, one zagre-bačkog nadbiskupa Josipa Bozanića i one limburgskoga biskupa Franza Kamphausa. Na neki način nas se kao kršćane obje tiču, jedna iz hrvatske a druga iz njemačke perspektive. Boza-nićeva ima naslov: „Društvo po mjeri Očenaša“, Kamphausova: „Zašto kršćani mole“. Objе su vrlo aktualne za svoje adresate. Dok Bozanić obrađuje cijelu socijalnu teologiju molitve Očena-ša, dotle Kamphaus odgovara na važnu dilemu suvremenog njemačkog kršća-nina zašto uopće moliti. Po opsegu je Bozanićeva poruka vrlo velika, a Kamphausova je kratka i jezgrovita.

Objе su pak napisane u vrlo problema-tičnom društvenom trenutku. Ispolitizi-rana hrvatska javnost očekuje svaku novu Bozanićevu poslanicu s velikom dozom senzacionalizma, ističući osobi-to njezin kritički društveni i politički naboj. U Kamphausovoj poruci nema izravnih elemenata kritike nove njemačke vlade i njezinih poteza, ali se, makar i uzgredno, spominje vrući pro-blem budućnosti rada Caritasovih savjetovališta u konfliktnoj trudnoći.

Bozanićeva poruka ima snažno uporiš-te u brojnim i vrlo aktualnim navodima nedvojbenih hrvatskih autoriteta, blaže-noga A. Stepinca i pape Ivana Pavla II. „Prirodno je, stoga, da molitva svih mo-litava u ovoj godini bude molitva Gos-podnja „Očenaš“, naglašava Bozanić, te citira Papine riječi iz Zagreba 1994.: „Oče naš“ sadrži u srži određeni nacrt društva, koje ne samo da isključuje svako nasilje, nego se u svakom svom vidu izgrađuje prema načelima bratske solidarnosti“. Bozanić se međutim pita kako taj Božji nacrt društva pretvarati u praksi i odgo-vara da je to bez Boga nemoguće, unatoč brojnim humanističkim izjavama. Zato se njegove sljedeće riječi očito izravno odnose na stanje u suvreme-nom hrvatskom društvu: „Ljudi spremni prodavati dušu za bogatstvo, uspjeh i

vlast siju smrt u sebi i oko sebe. Poje-dinci i skupine u društvu, kojima je stalo jedino do toga što o njima misli moćni svijet, ugrađuju propast u vlastite teme-lje... Oni pak u nebo vapijući grijesi, od kojih Pismo posebno izdvaja hotimično ubojstvo, tlačenje siromaha i udovica, sedomski grijeh i uskraćivanje zasluže-ne plaće, do temelja ruše svaku pret-postavku pravednoga i socijalnoga društva“. U tom sklopu Bozanić ozna-čava grešnim nevraćanje dugova od strane onih koji ih mogu vratiti, gaženje siromaha, te nepoduzimanje mjera za otvaranje radnih mjesta. Kršćanski odgovor na veliki broj siromašnih, neza-poslenih, starih, prognanih i izbjeglih jest – ljudska i kršćanska solidarnost. Nadbiskup Bozanić je upravo tim rije-čima svojoj poruci dao izuzetno snažnu socijalnu, a time i političku dimenziju.

Može se reći da je na koncu poruke održao pravu lekciju o dijalogu, pomi-renju, promicanju kulture građanskoga mira i o kršćanskom domoljublju. Dija-log i smisao za toleranciju su jedino rješenje za suglasje oko općeg dobra, a ne „zaglušna buka sebeljubnih mono-loga te mesijanske i revolucionarne krilaticе“. Bozanić pri kraju citira dubo-ke i uvijek aktualne riječi bl. Stepinca o domoljublju: „Mного se, istina je, govo-ri o ljubavi prema narodu. Ali mnogi tako govore o njoj zato što to koristi njihovu džepu“.

I biskup Kamphaus poziva na dijalog sa živim i osobnim Bogom. Ljudi naime ne žive samo od tržišta i posla, nego od po-vjerenja, nade i ljubavi, dakle od onoga što se ne može ni napraviti ni kupiti.

Objе ove poruke zapravo govore o pot-rebi kršćanske inicijative u vlastitom du-hovnom i društveno-političkom životu. Naša vjera naime računa s cijelom isti-nom o svijetu i čovjeku. Smisao biskup-skih poruka je davanje pozitivnih im-pulsa za bogatiji duhovni život, moder-nu kršćansku inicijativu i angažman u društvu i svijetu. Poruke su dakako upućene svima nama, a ne samo onima za koje neki misle da se na njih odnose. Dobronamjerne i istinite kritike se nika-da ne treba bojati, jer je to oduvijek bila i ostala proročka zadaća. Isus ju je pla-tio smrću na križu, ali ga je Bog stoga nagradio pobjedom uskrснуća. ■

Ponovno sto posto za bolovanje

Od 1. siječnja se ponovno dobiva 100-postotni plaćeni bolesnički dopust i to od prvog dana bolovanja, a ne 80-postotni, kako je to bilo od jeseni '96. Otada se naime za prva četiri tjedna bolovanja dobivalo 80 posto od redovne plaće.

Povećan dječji dodatak

Dječji dodatak početkom ove godine je – za prvo i drugo dijete – 30 DM viši te sada mjesečno iznosi 250 DM. Dodatak više ne stiže s plaćom, nego automatski od Familienkasse pri Arbeitsamtu – Zavodu za zapošljavanje. Ako ste u međuvremenu promijenili broj žirorachuna – javite promjenu Arbeitsamtu.

Visina troškova pri zamjeni zuba

Rođeni poslije 1978. imaju pravo na Zahnersatz, dakle da im se plate „umjetni zubi“. Za sve starije opet vrijedi da im Krankenkassa plaća 50 posto, a ostalo sami. No, ako su redovito išli zubaru, vlastiti trošak za nove zube može biti i manji od 50 posto.

Porez za prihod iznad 13 020 DM

Donja porezna stopa – Einkommensteuersatz – s 25,9 smanjena je do Nove godine na 23,9 posto, što znači da nam u džepu ostaje 2 posto prihoda više. Do iznosa od 13 020 DM godišnjeg prihoda ne plaća se porez, već se oporezuje ona suma koja nadmašuje taj iznos. Dosad se oporezivao dio prihoda koji nadmašuje 12 360 DM.

Nove europske vozačke dozvole

Od nove godine možete svoju dosadašnju – smeđu ili roza – vozačku dozvolu zamijeniti za novu – europsku, koja ima format čekovne karte. Zamjena stoji 45 DM. U novoj dozvoli su drugačije podijeljene kategorije. Umjesto dosadašnjih 1 do 3, uvedene su kategorije od „A“ do „E“. „A“ je primjerice za motorkotače, a „E“ za teretne kamione s prikolicom. Tko ubuduće polaže ispit, može s vozačkom dozvolom za osobna vozila upravljati vozilima do 3,5 umjesto do dosadašnjih 7,5 tona. Za one koji sada polažu vozački, nova europska dozvola – Euro-Führerschein – košta 65 DM. No, zamjena starih dozvola za nove nije obvezna; stare vrijede neograničeno.

„Popravni ispit“ smanjuje prekršajne poene

Ako vam prijete da ostanete bez vozačke dozvole, zato što ste nakupili odgovarajući broj prekršajnih – takozvanih flensburških – poena, možete na „popravni ispit“. Naime, morate se javiti na Nachschulung, odnosno na dopunsko školovanje vozača. Kroz prisustvovanje seminarima i savjetovanjima s psihologom, može vam se broj poena u flensburškom Saveznom centralnom registru za vozače smanjiti za dvije do četiri točke.

Manje za lijekove

Udio kojeg za lijekove na recept liječnika plaća osiguranik, sada je manji. Lijekovi na recepte umjesto dosadašnjih 9,

11 i 13 DM stoje 8, 9 i 10 DM – ovisno o veličini pakovanja. Kronični se bolesnici oslobađaju od plaćanja, ukoliko su tokom prethodne godine potrošili za lijekove na recept jedan posto od svojih prihoda.

Teže do otkaza

Ako radite u poduzeću s ukupno pet do deset zaposlenih, od otkaza ste zaštićeni nego prije, jer ponovno u tim slučajevima vrijedi zakonski Kündigungsschutz. Poslodavac vam može dati otkaz samo ukoliko dokaže da ne ispunjavate svoje radne obveze ili da vas ne može premjestiti na drugo mjesto. Dosad je Kündigungsschutz vrijedio samo za poduzeća s više od 10 zaposlenih.

Stečaj i za privatne osobe

I privatne osobe sada mogu prijaviti stečaj i započeti s novim poslom. Dužnici se najprije u razdoblju od pola godine trebaju pokušati nagoditi sa svojim vjerovnicima (jamcima). Ako to ne uspiju, zatraže kod Amtsgerichta pokretanje procesa o insolventnosti (Insolvenzverfahren) i oslobađanje od dugova. Potom se dužniku sljedećih sedam godina oduzima odgovarajući dio od njegovih prihoda, koji se prebacuje Treuhandu, a Treuhand ga dalje razdjeljuje vjerovnicima. Nakon toga Amtsgericht proglašava dužnika kao „schuldenfrei“, odnosno da više nema dugova.

Kako smanjiti telefonske troškove?

Cijene telefonskih impulsa za razgovore na području Njemačke su zbog velike konkurencije ponuđača puno niže – čak i do 70 posto – nego 1998. Za jeftinije telefoniranje dovoljno je kod nekih ponuđača prethodno otipkati njihov odgovarajući predbroj, a zatim uobičajeno birati željeni broj. Račun za takav način telefoniranja stiže odvojeno ili je naznačen na redovnom mjesečnom računu.

Drugi pak ponuđači s jeftinijim impulsima žele da se prethodno s njima sklopi odgovarajući ugovor, pri čemu se dobiva handy i obvezuje plaćanje mjesečne pretplate na – najčešće – dvije godine. Kod trećih se pak također dobiva handy, ali se ne mora plaćati pretplata... U svakom slučaju ponuđene ugovore treba dobro proučiti, pogotovo ono što je na njima obično označeno zvjezdicom, a potom pri dnu stranice ispisano najsitnijim slovima.

Marijana Koritnik

Gdje god se susreću ljudi, tu se razmjenjuju i razne informacije. U misijskoj dvorani HKM Stuttgart uvijek je živo.

Djeca smo jednoga Oca

Slika Boga kao Oca u Bibliji se postupno razvijala. Bog kao Stvoritelj. Davidov Bog se kao otac brine za narod. Proroci navještaju Boga kao dobrog Oca. Isus: „Ja i Otac jedno smo“ (Iv 10,30).

Na prvim stranicama Biblije čitamo u izvještaju o stvaranju svijeta, da je čovjek stvoren na koncu procesa stvaranja svijeta. Taj izvještaj donosi prve temeljne istine o čovjeku: on je stvoren biće, ali za razliku od svih bića, stvoren je na Božju sliku (Post 1,27). U ovom biblijskom izvještaju naglasak je na činjenici stvaranja te nema izričitog govora o Bogu kao Ocu. Tu je govor o Bogu kao stvoritelju i čovjeku kao stvorenju. Biblijska istina jest da je čovjek stvorenje, i to stvorenje koje je kao kruna stvaranja stvoreno na sliku Boga. Slika Boga kao Oca u biblijskom govoru bila je vjerojatno potisnuta jednom drugom istinom koja se nalazi iza izvještaja o stvaranju. To je istina o čovjeku kao biću koje se svojom neposlušnošću (griehom) udaljilo od Boga. Biblijski izvještaj govori o grijehu čovjeka koji ga udaljuje od Boga. Bog više nije tako bliz, a time i slika i svijest da je čovjek stvoren na Božju sliku gubi svoju jasnoću. Biblijski tekstovi govore o čovjeku koji se sve dalje i dalje udaljuje od Boga. U Bibliji nalazimo tekst u kojem Bog gotovo žali što je stvorio čovjeka te odlučuje iskorijeniti ga (Post 6,5–7). Ipak Bog mijenja svoju odluku zahvaljujući Noi koji je našao milost u njegovim očima (Post 6,8).

Bog Stvoritelj – čovjek stvorenje

S Noom, reklo bi se, mijenja se taktika odnosa Boga prema čovjeku. Čovjek nije više prepušten samom sebi. Bog odlučuje odgojiti čovjeka, približiti ga k sebi, ponovno ga učiniti svojim prijateljem. Ova pedagoška strategija dobit će još veću specifičnost s izborom Abrahama. Da bi ga odgojio, Bog ulazi u njegov život te mu postaje bliz tako da ga susreće, dolazi mu u goste, obećaje mu da će ga učiniti ocem brojnog mnoštva. Iako je Bog prisutan u Abrahamovu životu i djelovanju, odnos između Boga i Abrahama još je odnos Stvoritelja i stvorenja. Svijest čovjeka o takvu odnosu prema Bogu još uvijek je obilježena svijesću o grijehu i udaljenosti, nedostojnosti da bude toliko bliz Bogu.

Biblija jasno pokazuje odgojnu strategiju koju Bog primjenjuje prema čovjeku. I ta odgojna strategija sve više evoluirala. Bog sve više i više otkriva čovjeku tko je, što očekuje od njega i što želi učiniti za njega. Ovaj proces međusobnog otkrivanja sve očitije pokazuje da Bog ima jasan plan s čovjekom, tj. postaje sve jasnije da Bog želi otkriti tko je on i što on želi dati čovjeku. Isto tako sve više pomaže čovjeku da otkrije i svoju pravu sliku i potrebu dubljeg odnosa s Bogom.

Izlazak Izraela iz Egipta i ulazak u Obećanu zemlju otvara novu kvalitetu u odnosu Boga i čovjeka. Uspjeh i neuspjeh Izabranog naroda ovisi o njegovoj vjernosti Bogu. Bog pokazuje svoju zauzetost za izabrani narod te mu je tako blizak da ide s njim k Obećanoj zemlji, boravi u njegovoj sredini, o njemu se brine kao što se otac brine o svojoj djeci.

Tek u vrijeme kralja Davida Bog se u svijesti Izabranog naroda pojavljuje kao Otac koji brine za svoj narod, kao za svoju djecu. Bog je Otac za Davida. Ono što vrijedi za Davida vrijedi i za Izraela (Ps 88, 27–31). Ovdje se mijenja kvaliteta odnosa

između Boga i čovjeka. Bog pedagog sve više se ponaša kao Otac koji voli svoju djecu i koji sve čini da djeci u nasljedstvo ostavi ono što je najvrjednije. Ipak još ostaje jako naglašena uloga kazne kao sredstva odgoja. Izrael još uvijek doživljava da ga Bog kažnjava za njegove grijehe. Ali također raste svijest da je Bog poput Oca koji ima sve više samilosti prema svojoj djeci (Ps 102,13; Pnz 14,1).

U vrijeme najvećih kušnji za Izabrani narod, proroci će naglasiti da je Bog Otac Izraela (Iz 63,16; 64,8; Jr 3,4.19; 31,9; Mal 3,17). Oni će polako uvesti u svijest naroda sliku Mesije kao Sina Boga Izraela. Mesija (Krist) je Božji Sin ali isto tako i Davidov potomak. Mesija je onaj koji će spasiti Izraela od neprijatelja, ali isto tako uništiti ono što je razdvajalo Boga i njegov narod. Tako proroci navještaju dolazak konačnog spasenja za Izabrani narod. U proročkom navještanju vidljiva je zauzetost Boga za svoj narod. Ali još postoji određena udaljenost između Boga i njegova naroda. Još uvijek to nije pravi odnos Oca i sina. Još uvijek prevladava odnos Stvoritelja i stvorenja, pa time postoji daljina između Boga i čovjeka. Još uvijek prevladavaju karakteristike koje su prisutne u slici Boga kao pedagoga, odgojitelja, očuha.

Ne smije se zaboraviti da proroci najavljuju još prisniji odnos između Boga i čovjeka (Izraela). Slika Boga-pedagoga, odgojitelja, očuha polako se sve više pretvara u sliku Oca zauzetog za svoju djecu.

Isusov Bog – Otac

Isus prvi otkriva pravi i puni smisao Boga kao Oca. Isus u prvom redu govori o Bogu kao svome Ocu. Njegovo djelovanje jest volja njegovog Oca. Isus se gotovo uvijek obraća Bogu kao Ocu (Mt 7,21, 10,32).

Ali isto tako Bog objavljuje da je Isus njegov Sin (Mk 1,11). Sve što Isus čini, to čini u ime svoga Oca, Boga. (Iv 6,32). On i njegov Otac su jedno (Iv 10,30). On je došao ljudima pokazati svoga Oca. On svojim učenicima otkriva da je njegov Otac i njihov Otac te ih uči kako mu se obraćati. Uči ih govoriti Bogu „Oče naš...“ (Mt 7,21 i paralele). On ih želi dovesti u kuću svoga Oca pa zato ide pripremiti put (Iv 14,2).

Isus otkriva svojim učenicima da sve što čini jest u skladu s voljom njegova Oca, Boga. Njegov Otac, Bog, prisutan je i u najtežim trenucima patnje. Njegova patnja i smrt jesu zapravo pokazivanje svojim učenicima da su i oni djeca njegova Oca. I oni su pozvani u kuću njegova Oca. Isus ide još dalje: oni imaju zadaću pokazati i drugima i pomoći im da otkriju spoznaju da je Bog, Isusov Otac, i njihov Otac a oni njegova ljubljena djeca. Isus svojim navještanjem, svojom smrću i uskrsnućem otkriva da Bog nije više dalek, već bliz čovjeku. Bog je sada tako bliz čovjeku da on sada može otkriti njegov lik. Samo treba gledati Isusa i vidjet će Oca (Iv 14,9). Dovoljno je gledati Isusa. Isus povjerava svojim učenicima navještanje te istine. Oni trebaju navještati da Isusov Otac ljubi svakog čovjeka, te ga poziva u svoju kuću. ■

Naša srca vatrom

Nakon uspješno održanih smotri mješovitih crkvenih zborova (Mannheim, 13.12.1998.) i crkvenih zborova mladih (Stuttgart, 20.12.1998.) hrvatskih katoličkih misija, u Frankfurtu je 31. siječnja 1999. održana i prva smotra dječjih crkvenih zborova hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. Nastupili su dječji zborovi iz: Augsburga, Mainza, Hamburga, Offenbacha, Sindelfingena, Rüsselsheima, Stuttgarta i Frankfurta.

U frankfurtskoj carskoj katedrali bilo je te nedjelje, 31. siječnja, vrlo hladno, ali su srca vjerničkoga

mnoštva zagrijala dječja srca, dječja pjesma i radost. Cijelo jedno katedralno krilo zauzelo je preko 250

djece, malih i mladih pjevačica i pjevača dječjih zborova hrvatskih katoličkih misija od Hamburga do Augsburga, te Stuttgarta, Mainza, Offenbacha, Sindelfingena, Rüsselsheima i Frankfurta. I ova smotra započela je svečanom misom koju je predvodio i pod kojom je propovijedao delegat fra Josip Klarić, uz koncelebraciju fra Lea Delaša, voditelja HKM Frankfurt, fra Josipa Mrkonjića OP, voditelja HKM Hamburg i fra Ante Batinića. Pod misom je na orguljama svirala s. Nevenka Tadić, a zborovima je ravнала s. Pavlimira Šimunović.

Smotra je održana odmah nakon mise. Na improviziranoj pozornici iza oltara dječji zborovi izveli su 16 skladbi hrvatskih autora (B. Marinović, S. Topić, M. Ivšić, M. Perković, V. Rončić, Đ. Tomašić, Lj. Galetić, M. Nardelli, A. Klobučar, I. Žan, M. Martinjak).

Zbor iz Offenbacha izveo je skladbu „Zdravo, zvijezdo mora“ iz 17. stoljeća. Osam pjesama napisano je za dječje izvođenje, a ostale se mogu naći u repertoaru mladih ili u bogoslužju u kojem sudjeluju i odrasli. Izvođene su jednoglasne i dvoglasne skladbe uz pratnju orgulja, harmonike i tambura, a korištena je i „ritam sekcija“ keyboarda.

Zbor HKM Augsburg

Zbor HKM Offenbach

FRANKFURTU

gore

Nije bilo lako postaviti zborove kako bi akustički najbolje zvučali pod svodovima velebne frankfurtske katedrale. Stoga je zvuk nekih pjesama (tekst) teže dolazio do ušiju slušatelja. Mnoštvo nazočnih vjernika ostalo je međutim zadivljeno raspjevanim i muzikalnim dječjim glasovima. Neki su zborovi svoje pjevanje popratili i njihovim tijelima („Božićna“, Hamburg), pružanjem i podizanjem ruku („Pružamo ti ruke, Kriste“, Offenbach) ili pljeskanjem („Sviraj gitaru“, Stuttgart). U pjesmi „Otac je neba velik“ (Mainz), uz solo i zbor je korišten i recitator.

Na smotri su sudjelovala djeca nižih, ali i viših razreda. Polifonu skladbu „Klanjam ti se smjerno“ muzikalno i uvjerljivo izveo je dječji zbor viših razreda iz Hamburga. Čuli smo i druge liturgijske skladbe: „Veselo braćo klinimo“ i „Kao što košuta žudi“ (Augsburg), „Zdravo budi Marijo“ (Mainz), „Ima ljubav, ima nada“ i „Andeoske eto hrane“ (Sindelfingen), „O Isuse, o spase blag“ i „Slava“ (Rüsselsheim), „Ja sam s vama“ (Stuttgart).

Osobitu pozornost privukle su skladbe „Ja sam maleno dijete“ i „Pod slikom Madone“ u izvedbi domaćina iz Frankfurta.

Na kraju smotre maestro Ivan Žan je ukratko iznio svoj dojam o nastupima zborova, a delegat Klarić je zahvalio svoj djeci i voditeljima zborova.

(nastavak na sl. str.)

Zbor HKM Frankfurt

Zbor HKM Mainz

Zbor HKM Rüsselsheim

(Nastavak s prednje str.)

Potom je podijelio spomenice na ovu prvu smotru dječjih zborova.

Misija Frankfurt je nakon toga ugostila svu djecu i njihove pratice u svome novom centru. Hrane i pića bilo je za sve u izobilju. Za zabavu se pobrinula misijska grupa „Pax“, uz čiju su svirku i pjesmu djeca zaplesala i zapjevala. Ova prva smotra je pokazala da se isplati njegovati liturgijsko pjevanje s djecom, koja su naša budućnost. **Ivan Žan**

Zbor HKM Stuttgart

Zbor HKM Hamburg

Orkestar HKM Sindelfingen

Zbor HKM Sindelfingen

Nacrt nove koncepcije za pastoral stranaca

U veljači se po običaju održavaju područni susreti svećenika i pastoralnih suradnika u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda. Ove godine su ti susreti održani u Münchenu (9.2.), u Stuttgartu (10.2.), u Hannoveru (18.2.) i u Mannheimu (19.2.). Izlaganje o nacrtu nove koncepcije za dušobrižništvo stranih katolika u Njemačkoj na svim susretima imao je msgr. dr. Peter Prassel, nacionalni direktor za dušobrižništvo stranaca pri Njemačkoj biskupskoj konferenciji. Na svim susretima sudjelovala je većina svećenika i pastoralnih suradnika, iako su vremenski uvjeti bili vrlo loši. Domaćini susreta pokazali su iznimnu gostoljubivost.

Izlaganje o novoj koncepciji dušobrižništva za katolike drugih materinskih jezika u Njemačkoj održao je dr. Peter Prassel, nacionalni direktor za dušobrižništvo stranih katolika pri Biskupskoj konferenciji SRNjemačke iz Bonna.

Nekoliko naglasaka iz predavanja:

- Nova koncepcija je još uvijek samo nacrt, a nije gotova, pa su svi pozvani dati svoje prijedloge za njezino dovršenje.
- Njome se ne želi ukinuti inozemne misije niti dušobrižništvo za strane katolike, nego je došlo vrijeme da se ono postavi na sigurnije temelje
- Svaki migrant ima pravo na pastoralnu skrb: turisti, ilegalci, radnici; bilo da plaćaju ili ne plaćaju crkveni porez.
- Misije su se iskazale kao vrlo uspješne ustanove pri navještanju vjere obilježenom tradicijom, jezikom, ali i pomaganjem u socijalnim pitanjima (socijalni uredi Caritas)

• Poteškoće Crkve u Njemačkoj: nedostatak svećenika, manjak angažiranih vjernika, mjere štednje odnosno najavljena porezna reforma u kojoj će se crkveni porez smanjiti za 30%.

• Neki biskupi misle da bi se te poteškoće djelomice mogle ublažiti i preko inozemnih misija, svećenika i pastoralnih suradnika/ka: suradnjom stranih zajednica s mjesnom župnom zajednicom, angažmanom stranog svećenika ali i ostalog pastoralnog osoblja u mjesnoj njemačkoj župi. Misije su dosad često bile „Crkva pored mjesne Crkve“, za što razloga ima na objema stranama, ali se to ubuduće nastoji prevladati uvođenjem tzv. kooperativnog pastorala.

U raspravama se govorilo o nereguliranom statusu inozemnih svećenika koji ostaju u Njemačkoj (mirovina); o mišljenju njemačkih svećenika da su strane misije suvišne, jer 2. i 3. generacija odlično govore njemački i mogu ići

u njemačke crkve; o tomu da strani katolici žele da im se djeca odgajaju u njihovoj narodnoj vjerskoj tradiciji; o potrebi dvojezičnosti i višejezičnosti u pastoralnom radu; o širenju shvaćanja kod njemačkih biskupa da su i strani katolici njihovi, ali i kod stranih katolika da je njemački biskup njihov biskup; o uzajamnom obogaćivanju inozemnih misija i njemačkih župa; o posebnim tečajevima za pastoralne suradnike inozemnih misija; o informiranju mjesne Crkve ali i nacionalnih biskupskih konferencija o pastoralnim prilikama u misijama; o utjecaju na političke odluke s obzirom na strance...

Dr. Prassel je posebno naglasio potrebu adekvatne pripreme stranih pastoralnih djelatnika za rad u Njemačkoj: učenje njemačkoga jezika; rad na određeno vrijeme. Potrebno je također pastoralne suradnike inozemnih misija izjednačiti u statusu i s pravima pastoralnih djelatnika u njemačkim župama.

Na sastancima se raspravljalo i o aktualnim temama, kao što su: smotre misijskih crkvenih zborova održane u Mannheimu, Stuttgartu i Frankfurtu; predstojeća Biblijska olimpijada 1.5.1999. u Offenbachu, Susret mladih u Dubrovniku 2.-6.6.1999. U nekim područjima izabrani su novi područni predstavnici svećenika i pastoralnih suradnika koji čine Delegatovo vijeće. Za područje Bavarske izabrani su fra Petar Gulić (München) i Ilija Čolić (Freising), a za Sjeverno područje fra Jozo Župić (Berlin) i s. Fabiola Bobaš (Berlin). Ranije su za područje Rajna-Majna izabrani fra Petar Vučemilo (Mainz) i Zvonko Orlović (Offenbach), te za Baden-Württemberg dr. fra Josip Šimić i Tomo Tadić (Esslingen), za područje NRW vlč. Stjepan Penić (Essen) i Anton Vrbanc (Münster).

Tamburaški orkestar HKM Mainz

IZ LIJEČNIČKE PRAKSE – ALTERNATIVNE METODE LIJEČENJA

Piše:

Dr. Sanja Krajcar,
Frankfurt

Akupunktura

Akupunktura je najčešća alternativna metoda liječenja. Najpoznatija indikacija za terapiju akupunkturom su razni bolni sindromi: lumbišijalgije, migrena, bolovi kralježnice, artroza ... Akupunktura je bezbolna.

Dr. Sanja Krajcar

Danas pišem o akupunkturi, jer je to najbolje istražena i u praksi najprimjenjivija alternativna metoda liječenja. To je u drevnoj Kini nastala metoda liječenja koja se ne ograničava samo na liječenje simptoma bolesti, već joj je cilj, u sklopu filozofskih načela konfucijanizma i taoizma, djelovati na poremećaje energetskog sustava čovjeka – na životnu energiju „Qi“.

Prvi zapisi o akupunkturi datiraju iz 2. stoljeća po. Kr., no arheološki nalazi svjedoče o upotrebi akupunkturnih igala izrađenih od kamena ili bambusa već prije 4000–6000 godina. Najstarije medicinsko djelo u kojem se ona spominje, „Unutrašnji klasičar žutog kneza“, nastalo u periodu između 2. st. pr. Kr. i 2. st. po. Kr., i danas je osnova kineskih metoda liječenja.

Filozofska podloga kineske medicine opisuje čovjeka kao dio sveobuhvatnog,

kozmičkog energetskog toka, preslikani prirodni sklad s dva pola, yin i yang. Yin stoji za zemlju, noć, mjesec, hladno, ženski princip, dok je yang nebo, dan, sunce, toplina, muški princip. Kineska medicina pripisuje svakom od ovih elemenata razne procese i organe: yin stoji za čvrste, mirujuće organe, yang za motoričke, psihičke i fiziološke promjenljive pojave (npr. disanje, probava). Ako su yin i yang u ravnoteži, kozmička životna energija može nesmetano protjecati kroz čovjeka. Poremećaj u protoku energije izaziva simptome bolesti (npr.: višak yin-a izaziva simptome kao hladnoću ekstremiteta, bljedilo, depresiju i sl., suprotno tome višak yanga izaziva ubrzanje pulsa, proljev, vrućicu i sl.).

Zabadaњem igala u akupunkturne točke možemo utjecati na tijek energije kroz „energetske kanale“ na tijelu, tzv.

meridijane. Poznato je 12 meridijana, pripisanih pojedinim organima i funkcijama i 361 akupunkturna točka na njima. Zapadna medicina je identificirala akupunkturne točke kao sićušne kanaliće na koži, prožete snopićima živaca i krvnih žila.

Njihovim stimuliranjem dolazi do niza dobro ispitanih fizioloških promjena u živčanom sustavu koje za posljedicu imaju izlučivanje raznih tvari (enkefalin, β -endorfin, serotonin, noradrenalin) u mozgu i leđnoj moždini, koje umanjuju osjećaj boli i imaju razne druge povoljne učinke na organ koji želimo liječiti.

Najpoznatija indikacija za terapiju akupunkturom danas su razni bolni sindromi: lumbišijalgije, migrena i druge vrste glavobolje, bolovi kralježnice, artroza i dr., što ne znači da ona i u drugim indikacijama (astma, kožne bolesti, depresija, bolesti ovisnosti kao npr. pušenje i dr.) nema svoju primjenu. Većina njemačkih državnih zdravstvenih osiguranja (gesetzliche Krankenkassen) preuzima troškove akupunkture na poseban zahtjev pacijenta kod ispravno izabranih indikacija, dok je za privatna zdravstvena osiguranja (private Krankenkassen) ona već odavno dio kataloga redovitih zdravstvenih usluga.

O pojačanom interesu za ovu metodu liječenja kao i njezine nedvojbene uspjehe svjedoče i moja osobna iskustva u primjeni akupunkture u radu s mojim pacijentima.

Za kraj mala utjeha za sve one koji se „boje igala“: liječenje akupunkturom je bezbolno i bez nuspojava.

Do sljedećeg javljanja

Vaša

Dr. Sanja Krajcar,
Brönnertstr. 15, 60313 Frankfurt
Tel. 069/9139 72 80

ZAPIS

Hladna zvijezda

Čovjeka koji je iz raznoraznih razloga napustio svoju domovinu i nastanio se u drugoj zemlji, nazivaju strancem, gostujućim radnikom, useljenikom, doseljenikom, emigrantom... itd. U drugoj, tuđoj zemlji, često hladnoj i prema njemu negostoljubivoj, pokoji put i neprijateljskoj, on iznajmljuje svoje ruke, svoju pamet drugima. A najamnik je uvijek najamnik, nikad gospodar. Svjestan toga, iznajmljuje sebe u nadi da će ta najamnina brzo proći.

Čini to požrtvovno, nesebično, pošteno, sve uvijek nadajući se riješiti svoje probleme. Sve je to naslijedio od svojih djedova i pradjedova koji okrvavljeni, idući kroz trnje, ne dočekaše svoju sjajnu zvijezdu.

No tijekom godina (a godine lete strašno velikom brzinom da toga nije ni svjestan) čovjek kao da je počeo iznajmljivati i svoju dušu, svega sebe. Htio on to ili ne, utjecaji sa strane su neumoljivi i polako ali sigurno mijenjaju ljude. Taj stranac, gostujući radnik, useljenik, doseljenik, emigrant... ostavio je jednog dana svoju sjajnu zvijezdu u strašnoj želji da joj se ponovno vrati. I gle čuda! Sjaj svoje zvijezde sad on i ne vidi – ili je za njega izgubila svoj sjaj, ili je postala hladna.

To je čisti poraz.

Potrebno je samo skupiti dovoljno hrabrosti da bi se poraženi našli opet na početku. Potrebno je samo stati pred ogledalo svoje duše i vidjeti sjaj te divne zvijezde.

Stipo Šošić

Da sam pjesnik

*Da sam pjesnik, bistroga uma,
snagom bih pera svaki trenutak
odsutnog duha
pomaknuo jedan dan unaprijed.
Dosadne kiše sjajom sunca bih obojio,
u svaki kutak tvoga srca zavirio
i znaj, ne bih se bojao.*

*Ne bih strahovao od vjetrova koji nose,
oni su hladni kao ljudi,
tvoj miris ruže procvale
daleko bi odnijeli, nadu
posljednju slomili
i znaj, mene ubili.*

*Da sam pjesnik, zvjezdanih daljina
vidio bih skrivene pute
Gospodnje,
anđele zlatne kako sviraju harfe
i neke prijatelje stare koje zaboravih
a nisam smio, jerbo čovjek živi i onako
kako ne bi htio.*

*Svaka bi mi riječ sličila na cvrkut ptice,
pretvarao bih
crno u bijelo.*

*Svaki grad u svoje rodno selo,
ljudi bi išli uzdignuta čela
onako kako treba, ljubav
kao moja i tvoja bila bi*

zaštitni znak cijeloga svijeta.

Željko Đaković,
Bad Endorf
(HKM Traunreut)

Bijeg

*Da l' zbog žene
il' zbog svoje nevjere,
na pločniku suza
sjedi čovjek
praznog pogleda.*

*Bezbojne oči
ne vide,
iz šupljih cipela
smrad izvire,
da l' zbog položaja zvijezda
il' mjeseca,
taj čudak i previše pije.*

*Da l' zbog nesretnog djetinjstva
ili lažnog prijateljstva,
ispružena ruka moli,
druga flašu stiska,
danju drijema, noć mu je bliska.*

*Kao kamen prema dnu
u mutnoj vodi,
tonuo je u zaborav
tamo gdje ni suza više ne boli.*

*Netko će reći,
on je šaka jada,
da l' zbog zavisti
il' gluposti,
taj čovjek pred našim očima
u nepovrat pada.*

Željko Đaković,
Bad Endorf
(HKM
Traunreut)

Mariji

*Evo mene opet
u zemlji nemoći.
Kako mjesecu želja sja
tako i moje oči traže sna.*

*Gdje da tražim
u kojem kutku zaborava
kad sve, baš sve želim da
zaboravim, a ne mogu reći
da nisam voljen i da ne volim.*

*Razmišljam o Ženi,
poeziji u zraku,
tražim je tajnovitu
kao riječ
što lebdi po zvjezdanom mraku.*

*Snjegovi bijeli ne vide tragove,
slijepac u duši zatire znakove,
u meni burne misli premošćuju gradove
a ti, koja jesi
ti, ostavljaš darove.*

*Dolaziš i nestaješ
ali neka.
čovječe dragi zovi
i moli.
Marija majka
i tvoj vapaj čeka.*

*Iako nas život jednostavno hrani,
moja duša za višom ljubavlju žudi,
u oku mi njena suza
nadu rodi,
s osmijehom u san.
Kraljica Hrvata mene vodi.*

Željko Đaković, Bad Endorf (HKM Traunreut)

Popevke sem slagal

*Popevke sem slagal
i rožice bral,
i vsu svoju mladost
sem drugim ja dal.*

*A žalost navek sem
vu srcu ja skril,
ni nigdo me žalil
i sam sem tak bil*

*Al v mojem srcu,
tam suzah vam ni
i če mi je teško
popevka zvoni.*

*Če siromah sem
vse drugom bi dal
popevke i srce
i nebu mi žal (Pučka)*

Šapat ljepote

*Dodirujem osmijehom
nježnost latica
biserna rosa
sjaji na svjetlu*

*Kako si lijepa
mirisna
kraljice cvjetova*

*Titraj violine, noć
šapat vjetra
čujem u daljini*

*Nemoj otići
okreni se i primi dar
pružam ti svoju
nježnost*

*dajem ti sebe i
neka ti moja nježnost
bude put u noći*

Vlasta Jambrak, Stuttgart

Otkriti i upoznati Istru

„Iza Trsta počinje nešto uistinu 'dru-
čije'...“ (144), „...ondje počinje jedan dru-
gi svijet“ (102) – gotovo jednoglasno
konstatiraju dva talijanska pisca, Pier
Paolo Passolini i Guido Miglia. Riječ je o
citatima iz upravo novopokrenutog niza
„Europa erlesen“ u izdavačkoj kući Wie-
ser Verlag iz Klagenfurta. Točnije rečeno,
radi se o knjizi, o literarnom zbiru o Istri.
„Iščitati Istru“ – nije nipošto riječ o sustav-
nom presjeku ili antologijskom prikazu
literarnih zapažanja, bilješki, eseja ili
putopisa o Istri, tom hrvatskom poluoto-
ku, koji se djelomično proteže do Slove-
nije, a ako se šire gleda onda i do Italije.
Sa svega oko 3000 m² i danas jedva
300 000 stanovnika, Istra je oduvijek bila
prostor migracije, razmjene, susreta kul-
tura i naroda – i do dandanas. Stoljećima
žrtva teritorijalnih i političkih ambicija,
podijeljena između Venecije i Beča, često
je mijenjala vladare, ali samo prolazno, a
nijedan se nije uspio isključivo etablirati.
Po njoj su prelazile granice, ali nikad
sama nije bila granica, više rubni među-
prostor, ne samo geografski ili politički
nego i kulturološki.

Na njoj su tragovi rimske kulture, tali-
janske civilizacije i njemačkog utjecaja.
Nikada nije bila potpuno talijanska,
venecijanska – premda se na svakom
koraku vide tragovi rimske kulture i tali-
janske tradicije. Austrijski vojni ostaci u
Puli sa svojom ratnom lukom ili nasljeđa
turističkih početaka s ljetnikovcima u
Opatiji i drugdje ostali su samo kao
relikti burne prošlosti. No, Istra jest i
nije potpuno hrvatski monolit – premda
se već zarana ovdje razvila bogata i dina-
mična pismena kultura Hrvata – zapaža
priređivač knjige.

Svrha ove knjige jest predstaviti tekstove
o Istri i njejoj bližoj regiji. S gotovo šez-
deset tekstova, koji daju nadasve raznoli-
ku sliku Istre. Knjiga se može podijeliti na
dva dijela: Prvi dio čine tekstovi nastali
izvan Istre: Tu spada nekolicina talijans-
kih autora Martinuzzi, Farina, istoime-
njak poznatog režisera Pasolini, ili Tomi-
zza, zatim njemački putopisci Fischl,
Bahr, Steiner, poznati putnik iz 17. sto-
ljeća Valvasor, kao i nategnuto svrstava-
nje deplaciranog teksta Petera Handkea
o jednom večernjem kasnojesenskom
ugodaju na otoku Krku, i vrlo instrukti-
vni zapisi istarskog putopisca Gianija

Stuparicha o „Oproštaju“ i „Istarskim
darovima“, esejiški spis Thomasa
Manna o Puli; tu je i poznati Rus Anton
Čehov kao i irski nobelovac James Joyce
sa svojim pismima iz Pule, dok je u istar-
skoj prijestolnici djelovao kao učitelj.

Drugi dio čini literatura iz Istre, pri
čemu prevladavaju hrvatski i slovenski
pisci: Zvane Črnja, Daniel Načinović,
Milan Rakovac, Miroslav Sinčić ili
Slovenci Drago Jančar, Ćiril Kosmač i
Ivanka Cankar – samo da spomenemo
neke najpoznatije, odnosno pisci na
srpskom Dragan Velikić ili Milo Dor.
Ovaj drugi dio predstavlja i jednu novost
utoliko što u ovoj publikaciji – barem
prema pisanju prireditelja – imamo po
prvi puta na jednom mjestu literaturu iz
Istre, pri čemu se predstavlja izbor svih
istarskih književnosti i književnih jezika.

Dakle, prireditelj Johann Strutz nam
uspjelo predstavlja putopise, etnografske
i geografske zapise, autobiografsku
prozu dječjih i mladenačkih sjećanja,
pisama i memoara, koji još jednom svje-
doče o jedinstvenosti polifonije kulture,
jezika, civilizacija i naroda – koji su i
dandanas sastavnica identiteta Istre.

U istom nizu „Europa erlesen“ također su
objavljeni slični literarni izbori o Veneciji,
Trstu, Beču, Moravskoj, a najvaljeni su
isti o Bratislavi, Berlinu, Parizu, Dalma-
ciji i drugim gradovima i područjima.

I da zaključimo ovaj prikaz: Dakle, ne
preplivati, nadletjeti, proroniti ili što već
nam sve obećavaju zavodljivi i prečesto
kičasti konvencionalni vodiči nekih gra-
dova, pokrajina ili zemalja, nego u ovom
slučaju domišljati srednje-europski izda-
vač s juga Austrije želi pomoći zainte-

Johann Strutz (Hrsg.), *Europa erlesen –
Istrien*. Wieser Verlag Klagenfurt 1997.
252 Seiten, DM 19.80. ISBN 3-85129-219-7.

resiranom čitatelju iščitati Europu, išči-
tati Istru. Nije riječ o potpuno original-
noj ideji, no, kad je riječ o srednje-
europskim prostorima, ipak je riječ o
nadasve novoj i vrlo korisnoj publikaciji.
Isto tako nije riječ o nekoj književnoj
jednonacionalnoj, samo pozitivnoj i
superlativnoj antologiji. Riječ je o džep-
nom izdanju s tvrdim uvezom, koje je
vrlo prikladno kao dar svima onima koji
žele bez političkih i sličnih instruiranja,
sami otkrivati geografsku, kulturnu i
jezičnu šarolikost Istre.

Zanimljivo je da se kod talijanskih auto-
ra proteže gotovo kao crvena nit činjenica
o izgubljenom istarskom prostoru, a
istodobno i svijest da Italija nije razu-
mjela, možda čak nije htjela shvatiti kad
je izgubila istarsku zemlju. Italija nije
puno znala o Istri, a i ono što je znala,
bilo je krivo. Primjerice Marino Vocci –
mladi talijanski književnik – zaključuje
svoj zapis „Glas iz Istre“ sljedećim
riječima: „Istarski svijet – krajolik, uz
more gradovi, mjesta u unutrašnjosti
zemlje, šeoske crkve i razvaline dvoraca
na bregovima, stanovništvo sa svojim
različitim regijama porijekla, jezici i kul-
ture. Istra je svakako i danas bogata i
raznolika, mora ju se samo iznova otkri-
ti i upoznati, upravo u onome, što čini
njenu kompleksnost...“ (136).

Možemo samo nadodati kako ta svekoli-
ka istarska kompleksnost može opstati
samo kroz dijalog i iz dijaloga – i danda-
nas, dijaloga različitih kultura, jezika, na-
čina života, mediteranskog i alpskog svi-
jeta u Istri. Preostaje ediciji poželjeti pu-
no uspjeha i mnogo čitatelja, jer ona to
zaslužuje, i ne samo zbog više nego pri-
vatljive cijene (ni 20,-DM). **Franjo Precla**

Ispravak i dopuna

U članku „Na obalama rijeka njemačkih“,
pored skladbe „Sva naša proljeća i cvijeća“
pogrešno je tiskano ime autora (Š.
Marasović). Ne radi se o Marasoviću, nego
o poznatom crkvenom skladatelju don
Šimi Maroviću.

Kako bi ipak bila slika potpuna, molio bi da
se u sljedećem broju „Žive zajednice“
objavi sljedeće:

...Posebno nadahnuto troglasni ženski
zbor (Misije Waiblingen) otpjevao je sklad-
bu Šime Marovića „Sva naša proljeća i
cvijeća“ (tercu niže od originalnog zapisa).

Izvedba spada u jedne od najboljih glaz-
benih izvedbi smotre“.

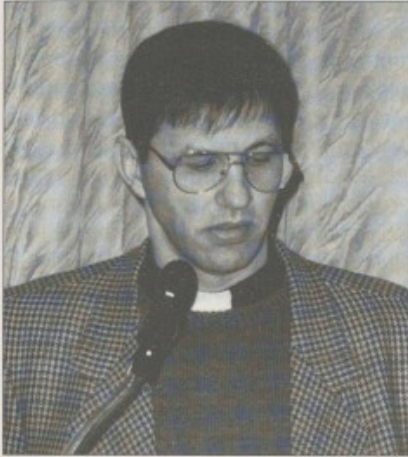
Također kompletan tekst o nastupu zbora
Misije Stuttgart:

„Muzikalan i suptilan a cappella zbarski slog
predstavio je mješoviti zbor Misije Stuttgart,
sigurno vođen rukom s. Nevenke, u kojem
su osobito imponirali mekoćom tona so-
nomni muški glasovi, pjevajući „O pruži mile
ruke“, i „Slavim te, Gospode“. Mješoviti
zbor Misije, pjevajući bez pratnje ritmički
precizno, muzikalno, intonativno čisto,
pokazao je da spada u red naših najboljih
zborova na ovim prostorima.“ **Ivan Žan**

Brief des
Delegaten

Exerzitien

Liebe Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*,

Dr. Anton Tamarut, Exerzitienbegleiter

die Fastenzeit ist die Zeit des Gebets, sie ruft uns zur Bekehrung auf, aber auch zu einem aktiveren christlichen Leben.

Daher haben sich zu Beginn der Fastenzeit die kroatischen Priester und Diakone aus den kroatischen Missionen in den europäischen Ländern bei den diesjährigen Exerzitien in Vierzehnheiligen in der Nähe von Bamberg getroffen. Leiter der Exerzitien war Dr. Ante Tamarut, Priester aus dem Bistum Krk und Professor und Spiritual an der Theologiehochschule in Rijeka. Unter seiner fachlichen Leitung haben die Priester und Diakone zum Thema „Gott des väterlichen Herzens“ meditiert.

Der junge Professor aus Rijeka hat uns allesamt begeistert. Es gibt keine bessere Vorbereitung für die Feier des Geheimnisses der Karwoche und des Osterfestes als Exerzitien.

Die kroatischen katholischen Missionen in Deutschland haben den Gedenktag des seligen Kardinal Aloysius Stepinac feierlich begangen. Besonders feierlich war es in Essen, wo der neue Zagreber Weihbischof, Msgr. Josip Mrzljak, den Gottesdienst feierte, und die Gedenkfeier in Köln, deren dreitägige Vorbereitung P. Anto Batinić und P. Josip Klarić übernahmen, und zu welcher der Kölner Erzbischof, Kardinal Joachim Meisner, vor einigen hundert kroatischen Gläubigen den Gottesdienst feierte und mit Enthusiasmus über den seligen Kardinal Stepinac predigte.

Die kroatischen Priester und PastoralmitarbeiterInnen sprachen auf ihren Regionaltreffen mit dem Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge, Herrn Prälat Dr. Peter Prassel, über die Neukonzeptionierung der Seelsorge für Katholiken anderer Muttersprache: am 9.2. in München, am 10.2. in Stuttgart, am 18.2. in

Hannover und am 19.2. diesen Jahres in Mannheim. Die neue Konzeption ist immer noch nur ein Entwurf und daher sind wir alle aufgerufen eigene Vorschläge beizusteuern, welche zu einer fruchtbareren Pastoralarbeit in unseren Gemeinden beitragen sollen.

Als Delegat für die Kroatenseelsorge in Deutschland habe ich mich Ende Januar mit dem Botschafter der Republik Kroatien, Herrn Prof. Dr. Zoran Jašić, dem Botschafter der Republik Bosnien-Herzegowina, Herrn Anton Balković, und dem Generalkonsul in Frankfurt, Herrn Mladen Juričić, getroffen und über eine bessere Zusammenarbeit sowie über die Probleme unserer Landsleute in Deutschland gesprochen.

Ich besuche auch weiterhin die kroatischen katholischen Missionen und so war ich in der letzten Zeit in den Missionen: Frankfurt, Bonn, Karlsruhe, Köln, Neuss und Singen.

Ihnen allen, liebe Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*, wünsche ich alles Gute, Gottes Segen und fröhliche und gesegnete Ostern.

Ihr

P. Josip Klarić, Delegat

Ein Teil
der Exerzitien-Teilnehmer
in Vierzehnheiligen

Römische Erinnerungen

Der Autor des nachfolgenden Textes, Isidor Markus Emanuel (1905–1991), studierte in Rom Theologie und Philosophie und wurde 1930 zum Priester geweiht. Danach war er Seelsorger der Diözese Speyer, deren Bischof er von 1953 bis 1968 war. Sein Grab befindet sich im Speyrer Dom. Emanuel verfaßte mehrere Bücher, darunter auch Erinnerungen an seine Studienzeit in Rom: „Sieben Jahre im roten Talar“ (Speyer: Pilger-Verlag 1970). Dieses Buch widmete er den Kardinälen Stepinac und Wendel, seinen Mitbrüdern aus dem römischen „Collegium Germanicum et Hungaricum“, das seit dem 16. Jahrhundert Theologiestudenten aus den deutschsprachigen Ländern beherbergt. Wir drucken hier (in Auszügen und mit freundlicher Genehmigung des Verlags) das Kapitel aus diesem Buch ab, in dem der Germaniker Stepinac beschrieben wird.

Wir bedanken uns bei Dr. Jozo Džambo, der diesen Text gefunden und uns zugesandt hat.
Die Redaktion

Er ist nicht nur die Ehrenkrone meines Kurses, sondern der bekannteste Repräsentant unserer ganzen Germanistikkgeneration geworden.

Als er Ende Oktober 1924 mit mir ins Kolleg eintrat, schaute ich schon zu ihm auf wegen seines Altersvorsprungs von sieben Jahren. Als Kroat kam er aus der alten Donaumonarchie, die im Collegium Germanicum-Hungaricum immer gut vertreten war. Im Ersten Weltkrieg hatte er als Leutnant der österreichisch-ungarischen Armee an der Südf front gekämpft und dann in der Kriegsgefangenschaft sich gute italienische Sprachkenntnisse erworben. Nach seiner Heimkehr studierte der kernige Bauernsohn an der Landwirtschaftlichen Hochschule von Zagreb, bis er sich für die Theologie entschied und von seinem Erzbischof nach Rom geschickt wurde – zusammen mit seinem späteren Nachfolger Franjo Šeper. Gewiß war es für den schon 26jährigen Stepinac nicht leicht, mit uns jungen Füchsen wieder von vorne zu beginnen und sich dazu noch in die klösterlich strenge Ordnung des Germanikums einzufügen. – Zwei andere Spätberufene, die ebenfalls mit uns eingetreten waren, gaben tatsächlich nach einigen Monaten auf und kehrten in die Heimat zurück.

Unser „Step“, wie wir ihn kurz nannten, hielt durch und ließ sich die Schwierigkeiten nie anmerken. Wie jeder andere putzte jetzt auch der alte Offizier seine Schuhe selbst, reinigte persönlich sein Zimmer, verzichtete auf jeden Einzelausgang und auf jeden Pfennig Taschengeld. Noch im letzten Jahr, als wir schon Priester waren, erbaute ich mich als Philosophenpräfekt an seiner Gewissenhaftigkeit, mit der er meine Erlaubnis einholte,

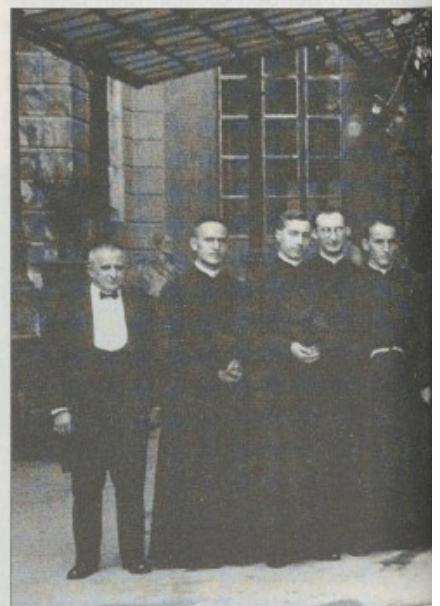
wenn er mit einem Philosophen sprechen wollte. Es entsprach ganz seiner Bescheidenheit, daß er im Kolleg kein höheres Amt innehatte, dagegen zu ausgesprochen dienenden Funktionen herangezogen wurde. So besorgte er ein Jahr lang die Wäsche und die Schuhe für seine Mitbrüder. Im stillen wunderten wir uns, daß die Vorgesetzten ihm das zumuteten, aber für ihn war das kein Problem. Freiwillig meldete er sich auch zu den sogenannten „Stromern“, einer Arbeitsgruppe, die unter der Leitung von Joseph Wendel in unserer Ferienvilla das elektrische Licht einrichteten. Unser Spiritual P. Pfülf, der ihn ganz besonders schätzte, rief ihn jedes Jahr als „Angelus“ an seine Seite, wenn er zwischen Weihnachten und Neujahr die Einführungs-exerzitien für die neu eingetretenen Alumnus hielt. Das wog umso mehr, als ja zur Betreuung der Erstjährigen schon eigene Doktoren aufgestellt waren.

Er sprach mehr mit Gott als über Gott

Die Welt des Glaubens war seine eigentliche Heimat. Wir kannten ihn als großen, stillen Beter, der mehr mit Gott als über Gott sprach. Oft und lange kniete er vor dem Tabernakel. Auch auf unseren Wanderungen, die er so sehr liebte, verrichtete er die religiösen Übungen mit sichtlicher Sammlung und innerer Wärme. Das spürte man förmlich, wenn man mit ihm das Officium oder den Rosenkranz betete. Im Priesterjahr ging er zur Zelebration häufig an die Gräber der Heiligen und in die Stationskirchen. Ein besonderer Zug seiner echten Frömmigkeit war seine ganz persönliche tiefe Verehrung der Gottesmutter. Obwohl er in diesen Dingen sehr diskret war, versicherte er mir einmal in einem

vertrauten Gespräch, daß er seine Errettung aus einer ganz großen Gefahr mit aller Bestimmtheit der Gottesmutter zuschreibe. Auch seine Primiz feierte er nicht, wie man hätte erwarten können, am Grabaltar seines Namenspatrons Aloysius, sondern im Santa Maria Magiore, dem Hauptheiligtum der Gottesmutter in Rom. Ich erinnere mich gut, wie er nach seiner Marien-Akademie im Mai an meiner Tür anklopfte und fast verlegen fragte, ob er einen Text, den ich für diese Feierstunde verfaßt hatte, abschreiben dürfe. Noch viel mehr war ich überrascht, als er 27 Jahre später in einem Brief an mich noch dieses bescheidene Mariengedicht zitierte.

Daß ihm die Religion wirklich zur zweiten Natur geworden war, bewiesen auch seine Übungspredigten. Obwohl Deutsch für ihn noch eine Fremdsprache war, ging er immer schon am ersten Tag des Predigtturnus auf die Kanzel im Speisesaal. „Kurz und gut“ könnte man seinen Vortrag qualifizieren. Gelegentlich äußerte er sich selbst, er könnte jeden Tag predigen. Wovon eben das Herz voll ist, davon kann auch der Mund sprechen. Dabei wälzte er keine Probleme, sondern kündete in schlichter Klarheit und mit tiefem Ernst die ewigen Wahrheiten. Aus seinen Darlegungen sprachen seine Lebensnähe

Die Neupriester des Germanikums 1930 (von links Erzbischof Palica, Végh, Gorissen, Börner, Emanuel)

an Alojzije Stepinac

und praktische Anschaulichkeit, daß ein Fremder ihn schon für einen erfahrenen Seelsorger hätte halten können. – Mit der gleichen Sicherheit beteiligte er sich regelmäßig an der Erteilung des italienischen Katechismusunterrichts für die „Ragazzi“ (Jungen) in der nahen Pfarrkirche San Camillo.

Im Studium war er ein solider Theologe, der aber nie „geglänzt“ hat. Er arbeitete mit ausgeglichener Stetigkeit durchs ganze Studienjahr. Kam dann die Prüfungszeit, so meldete er sich immer in die erste Serie. Er kannte keine Examenspsychose. Wenn ein anderer sich über seine unerschütterliche Ruhe wunderte, konnte man ihn sagen hören: „Wozu soll ich mich aufregen? Ich habe meine Pflicht erfüllt. Die Note ist Nebensache.“

Da er seine Examina immer früh ablegte, gehörte er dann jedes Jahr zu den „Exploratoren“, die schon vor der Kommunität nach S. Pastore zogen und die Villa wieder bewohnbar machten. Er war einer der fleißigsten Arbeiter beim großen Reinemachen und Strohsäckestopfen. Er verdarb aber auch keinen Spaß, wenn die Jüngeren einen übermütigen Ferienstreich ausgeheckt hatten. Hier in der ländlichen Umgebung fühlte sich der Bauernsohn von Krašić besonders wohl. Gerne unterhielt er

sich mit den Winzern und Bauern aus der Campagna, der auch vor ihrem Dialekt nicht kapituliert. Sie waren ihm schon bekannt von den Donnerstagsausflügen während des Studienjahres, wo er jede Gelegenheit zu tüchtiger Bewegung wahrnahm. Erst recht gehörte er in S. Pastore zu den eifrigsten Wanderern, sogar zu denen, die bis in die Berge der Abbruzzen vordrangen. Ebenso gerne beteiligte er sich am Sport. Beim Fußballspiel galt er geradezu als „Campione“ (Meister). Seine stärkste Position war bekanntermaßen „links rückwärts“. Er hatte ein fabelhaftes Geschick, auch die flachsten Bälle noch zu retten. Selber eine stille, betont ernste Natur, hatte er doch Sinn für Humor und konnte bei Witzen und Scherzen herzlich lachen. So hatte er immer eine diebische Freude daran, wenn unser kleiner Kursgenosse vom Chiemsee bei ländlichen Ausflügen den Schrei eines Esels so naturgetreu imitierte, daß alle wirklichen Esel in Hörweite mit Begeisterung antworteten.

Auf Spaziergängen erzählte er gern von seiner kroatischen Heimat und ihrem urwüchsigen Volkstum. Dazu gehörten unzertrennlich die zahlreichen Franziskaner, die ihre weitläufigen Landpfarreien hoch zu Roß pastorierten. Von einem solchen Original berichtete er mit Heiterkeit die Einleitung der Osterpredigt, in der das Erdbeben bei der Auferstehung zum Staunen der Zuhörer nachgeahmt wurde. Ich höre heute noch das dreimal gesteigerte grolende „Bumms! Alleluja!“ – Sein Studium an der Landwirtschaftshochschule fiel in die magere Nachkriegszeit. Er dachte noch oft daran, wie er auf dem Markt von Zagreb sich von den Bauern einen Laib Brot und eine große Melone kaufen konnte, um wieder für alle Mahlzeiten eingedeckt zu sein. Förmlich warm wurde er, wenn er von der sportfreudigen Jugend seiner Heimat sprach, die er als „Aare“ (Adler) bezeichnete. Er machte aus seiner echten Vaterlandsliebe keinen Hehl, war aber ebenso entfernt von allem Nationalismus. So lobte er z. B. ganz unbefangen die Moral der deutschen Soldaten, die er an der Südfront kennen lernte. Er sagte zu

mir: „Eure Männer wissen ja gar nicht, was fluchen ist.“ Andererseits ließ er sich von fremder Art nicht leicht imponieren. Als in Roms Straßen wieder einmal lautstark von Studenten demonstriert wurde, diesmal gegen Jugoslawien wegen des „Mare nostrum – Unser Meer!“ (Adria), sagte er nur ganz gelassen: Ein kroatisches Sprichwort heißt: „Die Angst hat große Augen“.

Die rote Blüte des Martyriums

Seine Liebe zur Kirche und seine Treue zum Papst waren indiskutabel. Er verkörperte förmlich, was Ignatius das „Sentire cum Ecclesia“ (kirchliche Gesinnung) nennt. Auch hierin war er ein echter Sohn seines kroatischen Volkes, das seine Romtreue Jahrhunderte lang gegen allen Druck der Türken gehalten hat. Daher freute es die Kursgenossen, daß er zu den Vertretern unseres Kollegs gehörte, die den Baldachin des Papstes tragen durften, als er mit der Monstranz die erste Prozession auf dem Petersplatz nach dem Abschluß des Römischen Friedens hielt.

Kurz vor unserem Weggang von Rom kamen wir bei einem Spaziergang auf dem Monte Pincio auch auf die Frage zu sprechen, welche Arbeit uns demnächst unser Heimatbischof wohl zuweisen würde. Stepinac sagte frei heraus, am liebsten wäre ihm eine Kaplanstelle auf dem Land mit weiten Filialgängen; am schwersten fiel ihm die Verwendung in der kirchlichen Verwaltung oder an der bischöflichen Kurie.

Wenige Wochen später wurde er zum Sekretär seines Erzbischofs ernannt, und wieder drei Jahre später war er schon dessen Koadiutor, als jüngster Erzbischof der Welt.

Sein weiterer Bekennerweg führte ihn nahe an das Martyrium heran. Als unser Kurs 35 Jahre nach der Priesterweihe an seinem Grab im Dom zu Zagreb mit seinem Nachfolger Franjo Šeper versammelt war und die vielen Blumen sah, die das treue Volk dort betend niederlegte, stieg die Erinnerung an unseren Weihetag in mir auf. Als wir damals nach der heiligen Handlung in den Speisesaal kamen, lag neben dem Teller eines jeden Neupriesters eine rote Blüte. Da sagte er ganz nachdenklich: „Die rote Blüte des Martyriums.“ ■

erste Reihe: Höck, Frotz, Šeper, Stepinac, P. Rektor Rimml, zweite Reihe: Möstl, Stöttner, Pfister, Winkler, Rothenschlagner

LESERBRIEF AN DIE REDAKTION VON „CHRIST IN DER GEGENWART“

Verstaubte Informationsquellen der großserbischen Propaganda

Der Redakteur der „Lebendigen Gemeinde“ sandte am 15.10.1998 einen Brief an die Redaktion des Blattes „Christ in der Gegenwart“ bezüglich eines Kommentars in der Ausgabe 42 desselben Blattes aus diesem Jahr. Der Brief wurde noch nicht veröffentlicht, jedoch hat der Redakteur von „Christ in der Gegenwart“ den Erhalt des Briefes bestätigt und versprochen, die angesprochene Thematik zu studieren. Da uns die Zeit davonläuft, haben wir uns entschieden, den Brief nun in der Lebendigen Gemeinde zu veröffentlichen.

Wenn es um Kroatien geht, wird wieder einmal deutlich, daß Sie die tatsächliche Lage entweder nicht kennen oder Sie nicht kennenlernen wollen.

Deshalb wiederholen Sie die langjährige großserbische Propaganda über die Kroaten und über Kroatien, oder wie dieses Mal über Alojzije Stepinac. Wenn Sie schon darüber schreiben, dann bemühen Sie sich doch wenigstens um eine objektive Recherche der Dokumente, die Sie im Überflus haben.

Es fällt Ihnen offensichtlich schwer, sich an die Arbeit zu machen und etwas Neues über die Kroaten, Kroatien, die katholische Kirche in Kroatien, Kardinal Stepinac und andere strittige Fragen herauszufinden, es fällt Ihnen schwer, auch die andere Seite – in diesem Fall die Seite der Kirche – anzuhören.

Anscheinend ist es leichter, die alten Lügen zu wiederholen, welche die kommunistische und großserbische Propaganda produziert hat.

Worin ist denn Ihrer Meinung nach die Haltung des Kardinal Stepinac „zwiespältig“? Stepinac hat 1941 nicht die Gründung des *faschistischen* kroatischen

Staates begrüßt, sondern lediglich die Gründung eines *kroatischen* Staates.

In seiner berühmten Rede vor dem kommunistischen Gericht am 3.10.1946 hat er folgendes gesagt: „Das kroatische Volk hat sich durch Volksentscheid für den kroatischen Staat entschieden, und ich wäre ein Taugenichts gewesen, hätte ich nicht den Pulsschlag meines kroatischen Volkes verspürt, das ein Sklave im ehemaligen Jugoslawien war“.

Warum schreiben Sie denn nicht, daß Stepinac sich sehr bald von dem damaligen faschistischen Regime distanzierte (viel schneller übrigens als es im nazistischen Deutschland beispielsweise die deutschen Bischöfe taten), daß er das Erlassen rassistischer Gesetze verurteilte, daß er eine *persona non grata* auch für die damaligen kroatischen Ustascha-Machthaber, für den deutschen Besatzer und für die Kommunisten war. Weshalb erwähnen Sie nicht mit einem Wort, daß er die christlichen Prinzipien vertrat und die Menschenrechte für alle Menschen.

Warum betonen Sie nicht, wieviele Menschen er vor dem sicheren Tod gerettet

hat, darunter Serben, Juden, Roma, Slowenen, Kommunisten.

Es wäre wunderbar, wenn Sie den Lesern erklären würden, auf welche Weise Stepinacs „zwiespältige Haltung dem heutigen kroatischen Nationalismus Auftrieb gibt“. Was verstehen Sie übrigens unter „heutigem kroatischen Nationalismus“? Nationalismus gibt es heute in Kroatien so viel, bestimmt sogar weniger, wie es ihn in jedem anderen Land, so auch in Deutschland oder Frankreich, gibt. Vielleicht verstehen Sie unter Nationalismus den natürlichen, wenn auch öfters übertriebenen Patriotismus, der sich nach einem schweren Verteidigungskrieg entfaltet, über den Sie ebenfalls oft nicht objektiv geschrieben haben.

Es ist höchste Zeit, daß Sie sich von Vorurteilen und von oberflächlichen Betrachtungsweisen bezüglich Kroaten und den Kroaten lösen. Es ist des weiteren an der Zeit, daß Sie Ihre verstaubten Informationsquellen durch objektive Recherchen dieses Themas ersetzen. Anto Batinić, 60435 Frankfurt

KARLSRUHE

Kriegsflüchtlinge vor ungewisser Zukunft

Dekan Frey verteilte Spendengelder in Höhe von 12400 Mark an kroatische Heimkehrer

Noch immer gehören viele Gebiete im ehemaligen Jugoslawien zu den gefährlichen Krisenregionen, und noch immer werden viele Kriegsflüchtlinge eben dorthin wieder heimgeführt. So auch 62 Mitglieder der kroatischen Gemeinde Karlsruhe, denen Dekan Emanuel Frey gestern abend 18.11.98 in der Kirche St. Michael im Namen der katholischen Kirche eine Geldspende im Gesamtwert von 12400 Mark mit auf den beschwerlichen Weg gab.

Ein Weg, der vor allen Dingen ins Unge-
wisse führt, wie der Diplomtheologe Ivan

Bošnjak, Gemeindeferent der kroatischen Gemeinde, berichtet. Der Großteil derer, die Deutschland jetzt verlassen müssen, werde in die Republik Srpska, den serbisch kontrollierten Teil Bosniens, zurückgeschickt, so Bošnjak. Dort wird ihnen aber nicht mal garantiert, daß sie in ihr Dorf, geschweige denn in ihr Haus zurück dürfen, falls dieses überhaupt noch steht. Eine Frau, die vergangene Woche von einem kurzen Heimaturlaub nach Karlsruhe zurückgekehrt war, erzählt, daß sie geschockt gewesen sei über die katastrophalen Zustände, die in Bosnien herrschen.

Angeichts dessen, so Dekan Frey, seien die 200 Mark pro Person, die er hauptsächlich an alleinerziehende Mütter oder an Familien mit Kindern verteilte, lediglich ein Tropfen auf den heißen Stein. Auch die Intervention der Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen bei Politikern von Bund und Land, doch wenigstens den Extremfällen und Kriegstraumatisierten die Rückführung in ihre Heimat zu erlassen, sei bisher nicht vom erhofften Erfolg gekrönt gewesen.

Deshalb wird es weiterhin zum Alltagsgeschäft von Ivan Bošnjak gehören, einigen der 4000 Mitglieder der kroatischen Gemeinde vor der Heimreise moralisch beizustehen. Volker Henk

(Badische Neueste Nachrichten 19.11.1998)

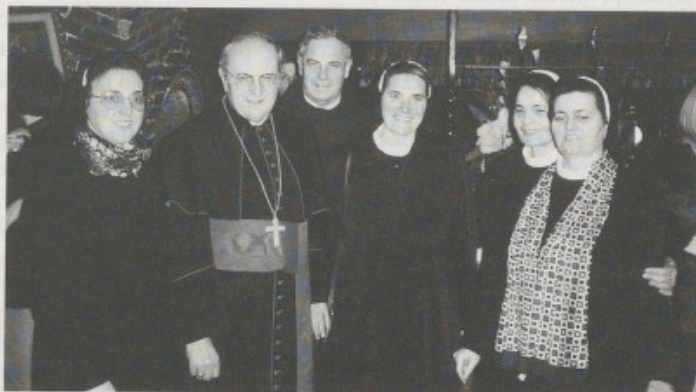
KÖLN

Kardinal Meisner slavio misu na Stepinčevo

Trodnevna duhovna obnova u prigodi prvoga blagdana blaženoga Alojzija Stepinca, zaštitnika Misije. Mise slavili i propovijedali fra Josip Klarić i fra Anto Batinić, te kardinal Joachim Meisner.

Kölanski nadbiskup i kardinal Joachim Meisner slavio je u nedjelju 21. veljače 1999., u Minoritenkirche, usred Kölna, svečanu misu s Hrvatima, članovima Hrvatske katoličke misije u tom gradu. Kardinala je na početku mise pozdravio fra Josip Luci, voditelj Misije, koji je naglasio da je to prva proslava Stepinčeva u Kölnu nakon što je Papa 3. 4. 1998. Stepinca proglasio blaženim. Blaženi Alojzije Stepinac je inače odavno zaštitnik te hrvatske zajednice. U propovijedi koju je održao na njemačkom jeziku kardinal Joachim Meisner je istaknuo da je blaženi kardinal Stepinac najdragocijeni dar Crkve u Hrvata općoj Katoličkoj crkvi. Prisjetio se kako je kao mladi svećenik pratio suđenje Stepincu u Erfurthu (tada u DDR-u) i kako je iznad kreveta imao sliku kardinala Stepinca pred komunističkim sudom. Stepinac je radije otišao u zatvor i u smrt, a nije htio izdati vjeru i Crkvu, niti praviti jalove kompromise s korumpiranom komunističkom vlašću. U kardinalu Stepincu hrvatski su katolici imali i imaju uzor i zagovornika, koji je cijelom narodu davao orijentaciju u najtežim vremenima, kako za vrijeme fašizma

Nadbiskup i kardinal Joachim Meisner u društvu časnih sestara Verice Grabovac, Terezije Martić (Köln), Vladimire Vučić (Düsseldorf) i provincijalne poglavarice hercegovačkih školskih sestara franjevki Ive Bešlić, te fra Josipa Lucija, voditelja HKM Köln

tako i komunizma. „Stepinac je na sudu rekao DA Bogu i Rimskoj Crkvi, DA ljubavi i istini, a NE laži i mržnji. On je vjerovao da će ga istina osloboditi, kako je to navijestio Isus“, zanosno, snažno i osjećajno govorio je kardinal Meisner.

Vjernicima i kardinalu se na koncu mise kratko obratio i fra Josip Klarić, delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj. On je zahvalio mjesnoj Crkvi što je prihvatila u svoje krilo veliki broj katolika Hrvata, koji su time sačuvali svoju vjeru, koja se predaje i drugoj i trećoj generaciji naših radnika i iseljenika. Voditelj Misije fra Josip Luci zahvalio je također kardinalu na riječima vjere i nade, kao i na posjetu hrvatskoj zajednici, te ga pozvao da to opet učini. U svojem oproštaju kardinal

Meisner je ponovno rekao kako je blaženi Stepinac još kao student bio dosljedan i cjelovit čovjek „Vi ste mali narod s velikom vjerom. Mi Nijemci smo veliki narod, a kakvu vjeru imamo, neka svatko prosudi. Vi ste snaga i poticaj našoj vjeri. Ja sam u listopadu prošle godine izgubio srce u Mariji Bistrici a kip Majke Božje Bistričke držim na prozoru u svojoj radnoj sobi, ali s pogledom vani, na građane Kölna. Hvala vam na svjedočenju vaše vjere i hvala vam što je svjedočite baš ovdje u ovom gradu“, kazao je na kraju kardinal.

Mladi su nakon mise izveli kratki recital, a potom je cijela zajednica otpjevala „Zdravo Djevo...“. Nakon što je bila otpjevana samo jedna strofa kardinal je, prateći tekst u hrvatskoj pjesmarici, tražio da se pjeva još jedna, što je zajednica zdušno prihvatila.

Pod misom je pjevao crkveni zbor Misije koji vode sestre Terezija Martić (orguljašica) i Verica Grabovac.

Bio je to naime vrhunac svečane trodnevne duhovne obnove u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Kölnu, a u povodu proslave Stepinčeva. Proslava je započela u petak 19. veljače s pobožnosti križnoga puta i misom koju je slavio fra Anto Batinić. U subotu navečer zajednica je zajedno molila krunicu, a misu je slavio delegat fra Josip Klarić. Tijekom duhovne obnove mnogi vjernici su pristupili sakramentu pomirenja i na taj način zakoračili u korizmeno vrijeme. ■

Mlade folklorasice i čitačice sudjelovale su u prinosu darova

ESSLINGEN

Hodočašće u Svetu zemlju

Nas 44 hrvatskih hodočasnica i hodočasnika iz Njemačke hodočastilo je od 3. do 10. veljače ove godine u Sv. Zemlju. Najstarija među nama imala je 72, a najmlađa 22 godine. Nas 30 sabralo se u HKM Esslingen. Ostalih 14 sabralo se se posredstvom misija Neuss i Dortmund. Hodočasnike su vodili p. Miroslav Modrić, župnik iz Neussa i p. dr. Josip Šimić župnik iz Esslingena. Uz njih su hodočastila još trojica svećenika: vlč. Zdravko Čulić (Dortmund), vlč. Branko Šimović, (Lüdenscheid), te vlč. Vinko Delinac, (Bochum). Oni su se također brinuli da hodočašće u duhovnom smislu što bolje uspije. Gđa Mara Gongola, pastoralna suradnica HKM Esslingen brinula se za pjevanje. Misna čitanja redovito su čitale gospodične Jagoda Džidić iz Esslingena i Anita Hudolin iz Heidenheima.

Nakon tri i pol sata leta El Alovim Boeingom 757 iz hladnog Münchena doletjeli smo u proljetno topli, ali djelomično oblačni Tel Aviv, odakle smo prosljedili prema Tiberijadi i odsjeli u

hotelu Golan. U četvrtak obišli smo Kanu Galilejsku i Nazaret, gdje smo slavili i sv. misu. Potom smo vidjeli Kafarnaum, Brdo Blaženstva, mjesto Petrova primata i navečer se provozali po Genezaretskom jezeru.

U petak smo najprije sišli na rijeku Jordan i obnovili krštenje, a zatim razgledali Tabor; Jerihon i stigli u Jeruzalem. Poslije večere jedna skupina je odmah bila kod Zida plača.

U subotu ujutro imali smo pjevani Križni put ulicom Via Dolorosa do Isusova groba. Poslije križnog puta obišli smo Kalvariju, Isusov grob, Maslinsku goru, a u Bazilici Isusove agonije imali smo meditaciju koju je predvodio p. Josip Šimić.

U kišno nedjeljno jutro posjetili smo Betlehem, Ain Karim i Jad V'ašem – dječji memorijal.

U kapeli uz dvoranu posljednje večere slavili smo misu. U utorak smo obišli Betaniju, te sišli na Mrtvo more i vidjeli Kumran. Poslije obilaska Masade svi koji su htjeli pješačili su kroz pustinju i dobro upali u blato poslije obilnih kiša.

U srijedu ujutro vrlo rano u noći ostavismo Jeruzalem i u rano jutro poletjismo prema Münchenu, gdje smo sletjeli na snijegom zatrpanu zračnu luku.

U subotu, 13. veljače, imali smo pokladno slavlje u Inselhalle u Nürtingen-Zizishausenu. Nakon kraćeg programa koji su izveli naša djeca i mladi, grupa „Bravo“ iz Zagreba pobrigala se za pravi pokladni ugođaj u prepunoj dvorani.

Korizmu smo započeli misom i pepeljanjem na Čistu srijedu odnosno na prvu korizmenu nedjelju. Svakog korizmenog petka u 19 sati u crkvi sv. Pavla u Esslingenu imamo pjevani križni put s čitanjem i kratkom propovijedi na temu čitanja. Na filijalama prije nedjeljnih svetih misa također redovito imamo križni put.

I u ovoj godini smo imali redovite mjesečne molitvene susrete žena. 23. siječnja razgovarali smo o svetoj misi, a 27. veljače o pristupu Bibliji. Na susretima se okupi 70-tak žena. **H. Daleković**

Srebrni pirovi

POLJICE KOD IMOTSKOG

Katica i Marijan Lapenda

Dvadesetpetu obljetnicu bračnoga života proslavili su 29.12.1998. Katica i Marijan Lapenda u župi Poljice

kod Imotskoga. Svečanu misu imao je fra Mirko Marić, bivši voditelj misija Ludwigsburg, Waiblingen i

München, te župnik don Srećko Franić. Bračni par Lapenda je u istoj crkvi sklopio svoj bračni savez prije 25 godina, a kršćanski život nastavili su u okviru Hrvatske katoličke zajednice Waiblingen, u kojoj su od početka revni članovi crkvenoga pjevačkoga zbora. U braku su stekli sinove Ivicu i Miju, koji su također, s rodbinom i prijateljima, bili nazočni ovom srebrnom slavlju u domovini.

Nada Anđelka Eremut

RÜSSELSHEIM

Anka i Nediljko Lukač

U Gustavsburgu su 24. veljače Anka i Nediljko Lukač proslavili svoj srebrni pir. Slavlje je počelo svetom misom u župnoj crkvi Srca Isusova. Misu je predvodio fra Milan Lapić, a koncelebrirao je fra Tihomir Grgat. Uz orgulje pjevale su s. Estera Marijić, s. Ruža Kasalo i s. Mirjam Kolar. U misnom slavlju sudjelovala su djeca slavljenika: Ivan, Kristina i Jozo, zatim majka-baka Iva te rodbina i prijatelji. Poslije mise slavlje se nastavilo u restoranu kojeg vode Lukači kao ugostitelji. **FML**

BERLIN

Hrvatski studenti o Hrvatskom proljeću

Hrvatski akademski savez u Berlinu je početkom veljače u prostorijama HKM organizirao predavanje i diskusiju o Hrvatskom proljeću. Nakon kratkog prikaza događaja između 1967. i 1972. petnaestak hrvatskih studenata i akademika su kroz analizu ključnih zbivanja razmatrali važnost sedamdesetiprve.

Predavanje je započelo prikazom situacije u Hrvatskoj i nekadašnjoj Jugoslaviji sredinom šezdesetih godina. Sve veći gospodarski problemi zemlje, kao npr. porast nezaposlenih i pad proizvodnje, uvjetovali su da društvene i kulturne razlike između naroda nekadašnje Jugoslavije dođu ponovo na vidjelo. Jugoslavenski komunisti ili su šutjeli ili se zavaravali da su riješili nacionalno pitanje. Ali upravo se kroz gospodarstvo i podjelu kapitala vidjela nepravda koja je vladala u zemlji. Čak se i u Savezu komunista mogao primijetiti ovaj trend kada su se bogatije republike Slovenija i Hrvatska osjećale iskorištenim i tražile gospodarske reforme koje su uz veliko protivljenje srpskih komunista ipak djelomično bile provedene. Osim nacionalnog orijentiranja na gospodarskom području sve je jače bilo i prodiranje kulturno-jezičnih tema na javnu scenu. Posebna važnost pripada „Deklaraciji o imenu i položaju hrvatskog jezika“ koja je 17. ožujka 1967. bila proklamirana. Devetnaest znanstvenih i kulturnih institucija tražile su razdvajanje hrvatsko-srpske govorne zajednice i dosljedno korištenje hrvatskog jezika u javnom životu Hrvatske.

Nadalje se razmatrala uloga studenata koji su kroz svoje štrajkove iskazali nezadovoljstvo situacijom u zemlji i „Matice Hrvatske“ koja je, otkazivanjem suradnje na zajedničkom hrvatsko-srpskom rječniku i izdavanjem novina „Hrvatski tjednik“, bila jedan od glavnih promotora hrvatskih ideja. Posebno zanimljivo bilo je pitanje o ulozi hrvatskih komunista. SKH pod vodstvom Savke Dabčević-Kučar i Mike Tripala je zahtijevao više samostalnosti od beogradske centrale, kako na stranku/partiju tako i na republiku Hrvatsku – u prvom smislu u pogledu veće ekonomske slobode (pitanje deviza). Zbog ovakvih i sličnih zahtjeva te zbog nesuzbijanja studentskih protesta hrvatsko je političko vodstvo u studenom 1971. u Karadorđevu bilo skinuto s vlasti. Uslijedile su represalije protiv hrvatskih aktivista od kojih su mnogi završili u zatvorima ili pobjegli u inozemstvo. Rezultati Hrvatskog proljeća mogu se lakše vidjeti i ocijeniti ako se na jednu stranu razmatra političko a na drugu kulturno proljeće. Okupljanje različitih hrvatskih znanstvenih i kulturnih institucija, studenata i SKH oko jednog „zajedničkog projekta“ ima karakter masovnog pokreta u Hrvatskoj, u čemu leži

posebna važnost Hrvatskog proljeća. Mnogi politički i gospodarski zahtjevi imali su odsjaj u kasnijim reformama zemlje. Važnost Hrvatskog proljeća vidi se u tom što je to bila jedna od najvećih poslijeratnih kriza nekadašnje Jugoslavije – prije njezinog raspadanja.

Poslije izlaganja je upravo ovdje i započela diskusija o značaju Hrvatskog proljeća onda i danas. Da li bi došlo do rata da je Hrvatsko proljeće imalo uspjeha ili da je reakcija iz Beograda nakon Proljeća bila drugačija? Neki od prisutnih studenata su iz sjećanja i priča svojih roditelja ili poznanika dočarali situaciju u Hrvatskoj oko sedamdesetiprve. Izvođenje opera hrvatskih kompozitora, tiskanje i prodavanje hrvatskih knjiga te javna okupljanja su samo neki primjeri koji su iznešeni.

U diskusiji je spomenut i film „Zlatne godine“ koji opisuje događaje iz 1971. i sudbine onih aktivista koji su nakon 71. ostali u Hrvatskoj ili pobjegli u inozemstvo. U jednom od prijašnjih sastanaka berlinskog HAS-a je ovaj film bio zajedno pogledan, što još jednom pokazuje važnost ove tematike i zanimanje studenata za povijesni i sadašnji razvitak hrvatske.

Robert-Alojzije Ivišić

BERLIN

Pokladna zabava

U subotu, 13. veljače u velikoj dvorani HKM Berlin bilo je pokladno slavlje koje je započelo veselom pjesmom dječjeg zbora „Ha, ha, ha-o, ho, ho“ pod vodstvom sestre Fabiole Bobaš, a završilo plesom mladih. Misijska grupa „OPREZ“ svirala je za zabavu. Četiri djevojke: Ivana Biluš, Marija Ljubičić, Iva Radoš i Josipa Andrušić bile su zadužene da kao stručni žiri nagrade najbolje maske i kostime te večeri, a bilo je ciganki, vještica, klauna, kaubojka, indijanaca, patuljaka, svemiraca, časnih sestara, princeza, kraljica, logoraša. Svi

Tko bi prepoznao ove berlinske mališane odjevene u raznorazne pokladne kostime na pokladnoj priredbi u misijskoj dvorani

natjecatelji imali su na prsima brojeve. Nakon plesnih taktova pod novopostavljenim disko svjetlima žiri je nagradio pet natjecatelja. Prvu nagradu dobi-

la je Anka Kolak, bolesna djevojčica u kolicima.

Roditelji s djecom pošli su kućama, a mladi su do pola noći uz kasete s narodnom glazbom plesali i pjevali, razgovarali i odlično se zabavljali.

Jozo Župić

HANAU

Završno jubilejsko slavlje

Misu je predvodio mons. V. Stanković, a koncelebrirao je i dr. Norbert Zwergl

Završno slavlje srebrnoga jubileja Misije Hanau imali smo 5. prosinca 1998. Misno zahvalno slavlje u crkvi Mariæ Namen predvodio je mons. Vladimir Stanković, gener. vikar zagreb. nadbiskupije i ravnatelj za hrvatsku inozemnu pastvu. U propovijedi je povezao biblijsku stvarnost i našu iseljeničku sudbu. Od uglednika slavlje su još uzveličali: delegat nadbiskupa Dybe i biskupijski referent za strance dr. Winfried Kurzschinkel, o. Ilija Miškić, provincijal franjevac, provincije konventualaca, dr. Norbert Zwergel, župnik domaćin i dekan, bivši dekan Pfr. Dieter Hummel (sada župnik u Fuldi), Pfr. Reinhold Hartmann, Pfr. Christian Sack, vlč. Ivan Barišić, misionar u Kasselu, Pfr. Niko Zovkić iz Kahla, o. M. Cafuta iz Würzburga, o. Maks Herzeg, o. Martin Jaković, o. Marko Vrdoljak iz Molva i misionar domaćin. Slavlju je bio nazočan i gradonačelnik iz Vinkovaca dr. Mladen Karlić, zajedno sa svojim stricom svećenikom na njemačkoj župi, gradonačelnica grada Hanau Frau Margaret Härtel, predstavnik generalnog konzulata RH Stanko Lipnjak s obitelji, predstavnici talijanske i španjolske misije u Hanau. Bili su tu i naši učitelji za domovinsku

nastavu, koji su vodili program (g. Glavašić) i sudjelovali u njemu (gđa Zorka L.). Socijalni radnici pri Caritasu, bivši i sadašnji, Ivan Barić, Ivica Čajkovac i Zdravko Čutura također su došli, kao i članovi našeg Hrvatskog doma. Svi su govornici čestitali Misiji ovaj značajan jubilej.

Istaknutijim djelatnicima podijeljene su zahvalnice za dugogodišnji predani rad. Tako su uz župnika koji je uložio 18 godina pastoralnog rada, zahvalnice primili orguljaši: dr. Vlado Meštrović (Fulda), Ilija Janjić i Thomas Hailos (Hanau), te iz svake zajednice (Marburg, Fulda i Hanau) istaknutiji aktivisti: čitači, sakristani, podvorbenei personal, djeca i ministranti. I sv. Nikola je „projurio“ s obilatom košarama darova.

Sve je bilo u znaku 25: i jubilejske torte, i kolači, i bukete cvijeća, i prikazni darovi. Poruka cijeloga ovog slavlja najbolje je sadržana u propovijedi mons. Stankovića i u njegovom nagovoru za stolom: „Svuda se naseli, ali doma ne raseli“. Cjelovečernji program folklorne grupe – njih 51 iz Molva, krasilo je 25 cvjetova naše djece iz dopunske nastave, koja su izveli dvije zapažene točke: Pozdrav sv. Nikoli i recital posvećen misijskom jubileju č.s. Marije od Presvetog Srca, koja je pjesan spjevala specijalno za ovu prigodu.

U povodu jubileja priređena je i izložba slika naše umjetnice Barice Bradice. Radi se o akvarelama, pastelima i crtežima suhom kredom. Misija je otkupila nekoliko njezinih slika te njima obdarila ugledne goste. Istom prigodom predstavljena je i najnovija knjiga voditelja Misije „Sv. Elizabeta“, koju su nakon toga kupili brojni nazočnici.

Drugi dan, u nedjelju, ponovljena je svečana misa zahvalnica. Glavni celebrant bio je o. Maks Herceg, dugogodišnji župnik na Svetom Duhu, Zagreb. Narod je masovno iskoristio prisutnost dvojice gostujućih svećenika za božićnu ispovijed.

Opet je u najsvečanijem izdanju, predvođen časnom sestrom Lidijom, nastupio mješoviti zbor župe Molve. Time je protekla godina u ovoj hrvatskoj katoličkoj zajednici bila sva u znaku srebrnoga jubileja.

M. D. Kovač

OBAVIJEST

Hrvatska katolička misija Hannover imala je donedavno isti broj telefona i telefaksa. Odnedavno je dobila novi broj telefaksa: 0511/1613650, a telefon je ostao nepromijenjen: 0511/708426. ■

Fra M. D. Kovač s vjernicima koji su pomogli u organizaciji proslave

STRUŽEC KOD POPOVAČE

Povratnica osnovala folklornu grupu i crkveni zbor

Folklorna skupina u selu Stružec kod Popovače

Živim već 20 godina u Berlinu i po prvi puta sam od Uskrsa prošle godine ostala 5 mjeseci u domovini. To vrijeme sam iskoristila da učinim ono što sam godinama željela.

Osnovala sam u svome selu Stružec kod Popovače folklornu grupu, koja ranije nikada nije postojala.

Prvi sastanak je bio 22.5.1998., a već na sv. Vida smo uz zabavu i glazbu prvi puta nastupali u našem selu, gdje smo ugostili folklorne grupe iz obližnjeg Potoka i Repušnice.

Sada imamo već više nastupa i to u Osekovu na sv. Anu (gdje sam sreća našu

sestru iz Berlina, Anu-Mariju koja sada živi u Zagrebu).

Nastupali smo na „Veliku Mešu“ u Potoku i na „Voloderskim jesenima“, gdje su naši mladi folklorši sa svojom voditeljicom Pinom Pavlič osvojili prvo mjesto za ples i pjevanje.

Imamo i odrasli folklor sa seoskim „mužikašima“, s kojima se nastupalo u Kratečkom. S predsjednicom Nadom Batković i ostalim suradnicima uspješno smo se registrirali i dobili pomoć od našeg nogometnog kluba iz Struša i općine Popovače, gdje je naš mještalin

gosp. Branko Batković zastupnik u općini Popovača.

Naše folklorno društvo ima 70 članova, koji vježbaju 2 puta tjedno s 5 „mužikaša“, a imamo namjeru izučiti sviranju podmladak za što se već prijavilo osmero djece.

Budući da sam 10 godina pjevala u crkvenom zboru u Berlinu, počela sam osnivati crkveni zbor i u Struču, koji ima za početak 15 članova. Prvi nastup na misi (na kojoj se do sada nije pjevalo) bio je s velikom tremom. Na sintesajzeru nam je svirala Ana-Marija Janković, jer naše crkvene orgulje nisu već desetljećima popravljane.

Također sam osnovala grupu za slobodne aktivnosti gdje su mladi bili vrlo zainteresirani za „heklanje“, pletenje i „našivavanje“. Namjeravam napraviti izložbu njihovih radova. Iz zdravstvenih razloga morala sam nažalost vratiti se u Berlin.

Naše folklorno društvo nosi ime našeg sela, pa smo pod tim imenom bili prikazani u raznim novinama i na TV Kutina.

Hvala svima koji su nam do sada pomogli, vrlo sam ponosna na njih i na svoje selo Stružec.

Marija Matijašević

BLAGO MILOSRDNIMA

Pomozimo maloj Riječanki

Jasna Skopljak (Cernik 74/1, HR-51219 Rijeka) rođena 1985. godine u Rijeci, od svog rođenja boluje i nosi teret svoje teške bolesti:

Tetra paresis spastica-luxatio coxae-deix-cerebralna paraliza.

Djevojčica u najvećem stadiju rasta, ne sjedi, ne hoda niti jede sama. Jasni je pored velikog broja operacija, potrebna još jedna kojom bi joj se ugradio plastični kuk (Luxatio coxae-deix) i tako omogućilo da pravilnije sjedi.

Ova operacija iziskuje iscrpne, duge i teške terapije, obiteljski materijalno

stanje to joj ne može omogućiti. Stoga se roditelji male Jasne obraćaju za pomoć svim ljudima dobre volje i svim darovateljima unaprijed od srca zahvaljuju.

Ukoliko nam možete pomoći, novac uplatite kod:

**RIJEČKA BANKA
DD ORGANIZACIJSKA
JEDINICA**

Podružnica Opatija
Exp. Matulji 4

Dev.račun: ZR 33880-621-84 D.T.

Najvažnije promjene

Savezni parlament Njemačke je 11. prosinca 1997. godine usvojio Zakon o reformi mirovinskog osiguranja 1999. svim bitnim dijelovima stupio je na snagu 1. siječnja 1999. godine. Taj zakon sadrži puno važnih promjena u dosadašnjem Zakonu o mirovinskom osiguranju. Budući da i strani djelatnici, osiguranici, istom mjerom podliježu tom zakonu kao i Nijemci, važno je i našim osiguranicima objasniti sve te važne promjene. Za neke će one biti povoljnije, neki će se njima moći okoristiti. Kao i uvijek kada smo pisali o različitim socijalnim temama, tako i sada vrijedi pravilo, da vam Caritasovi socijalni djelatnici, glede svih nejasnoća, svojim znanjem i iskustvom stoje na raspolaganju.

1. Pобољшanje glede vremena odgoja djece

Odgoj djece će se ubuduće u mirovinskom osiguranju više vrednovati. Vrednovanje vremena odgoja djeteta kod izračunavanja mirovine popeti će se od 75% na 100% prosječne mjesečne zarade. Ovo povećanje će kod mirovina, koje se realiziraju do 1.7.2000. godine izgledati ovako:

- Od 1.7.1998. do 30.6.1999. 85%
- Od 1.7.1999. do 30.6.2000. 90%
- Od 1.7.2000. 100% prosječne mjesečne plaće svih zaposlenika. Zakonodavac naime za svaku godinu utvrdi visinu prosječne mjesečne plaće svih zaposlenih djelatnika, koja onda služi kao osnovica za obračunavanje.

Pozor!

Kod osiguranika, koji do 27.6.1996. godine nisu dobili pozitivno rješenje o odobravanju mirovine, ove će se promjene primjenjivati od dana odobravanja mirovine, odnosno najranije od 1.1.1986. godine.

2. Novine kod mirovine zbog smanjene radne sposobnosti

2.1. Općenito

Pri dosadašnjem ocjenjivanju prava na mirovinu zbog smanjene radne sposobnosti moralo se voditi računa i o tome, može li konkretna situacija na tržištu radne snage osiguraniku unatoč smanjene radne sposobnosti ponuditi konkretno radno mjesto. Ovaj modus, koji se razvio iz različitih presuda viših socijalnih sudova, imao je za posljedicu da su nositelji mirovinskog osiguranja (Landesversicherungsanstalt) osiguranicima sa smanjenom radnom sposobnošću morali davati invalidsku mirovinu, jer im tržište radne snage nije moglo ponuditi odgovarajući posao. Od godi-

ne 2000. ovaj će se rizik između mirovinskog osiguranja i Saveznog zavoda za zapošljavanje drugačije regulirati. Ubuduće će o pravu na invalidsku mirovinu odlučivati jedino zdravstveno stanje osiguranika.

2.2. Postupni sustav mirovine zbog smanjene radne sposobnosti

Dosadašnji sustav poznaje dvije invalidske mirovine i to Berufsunfähigkeitsrente i Erwerbsunfähigkeitsrente.

Prvu je dobivao osiguranik koji zbog posljedica bolesti, tjelesnih mana ili slabosti (stari §1246 RVO) nije u stanju raditi u izučenom zanimanju. Takvi su osiguranici uživali stanovitu zaštitu (Berufsschutz). Njima se nije mogao ponuditi nekvalificirani posao. Uz svoju mirovinu oni su mogli raditi svaki drugi posao i zarađivati, a da ne izgube pravo na mirovinu.

Drugu invalidsku mirovinu dobivali su i još dobivaju osiguranici koji iz zdravstvenih razloga nisu u stanju raditi redovito, dakle svaki dan.

Ove će mirovine zamijeniti jedinstveni postupni sustav mirovine zbog smanjene radne sposobnosti. Od godine 2001. postojat će invalidska mirovina zbog djelomičnog ili potpunog smanjenja radne sposobnosti.

Ali zakon ipak sadrži propis po kojemu se dosadašnje invalidske mirovine isplaćuju sve dok su ispunjeni uvjeti za njihovo isplaćivanje po starom zakonu.

Nove mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti dobivat će osiguranici, koji nisu u stanju raditi poslove na općem tržištu radne snage dulje od tri sata dnevno. Međutim ukoliko je osiguranik u stanju dnevno raditi između tri i šest sati, onda se radi o djelomičnom smanjenju radne sposobnosti. U tom slučaju, ukoliko ispunjava sve druge uvjete (da ima dovoljno radnog staža, da je od dana postavljanja zahtjeva za mirovinu

u zadnjih pet godina radio najmanje tri godine itd.) odobravat će mu se invalidska mirovina, ali će njena visina biti upola manja od mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti. Ukoliko se medicinski ustanovi, da je osiguranik u stanju raditi šest sati dnevno, nema prava na invalidsku mirovinu.

Pozor!

Potpuni gubitak radne sposobnosti nema za posljedicu invalidsku mirovinu kod

- osiguranika koji se bave samostalnom djelatnošću ili
- osiguranika koji na osnovu zaposlenja zarađuje više od jedne sedmine prosječne plaće svih zaposlenika. Ovaj se iznos smije prekoračiti za jednu daljnju sedminu, ali samo dva puta tijekom jedne godine, a da se ne mijenja visina tekuće mirovine. Jedna sedmina odgovara u ovoj godini iznosu od 620 DM.

Od godine 2001. je također novo i to, da će se mirovine zbog smanjenja radne sposobnosti odobravati privremeno za najviše tri godine. Ovo vremensko ograničenje otpada ako je medicinski nedvojbeno utvrđeno da se zbog prirode bolesti ne može očekivati poboljšanje zdravstvenog stanja osiguranika a time i njegove radne sposobnosti.

2.3. Smije li se uz mirovinu zbog smanjene radne sposobnosti još nešto zaraditi ili imati druge prihode?

Kod mirovine zbog djelomičnog smanjenja radne sposobnosti, dakle kod osiguranika koji su u stanju raditi tri a manje od šest sati dnevno, predviđeno je da se prihod obračunava s mirovinom. Ukoliko osiguranik nakon dobivanja mirovine ostvari plaću, onda se visina plaće obračunava s mirovinom, ukoliko plaća prelazi zakonom određenu granicu. Međutim da bi se osigurani-

mirovinskog osiguranja

Iako je teško pisati o zakonu na lako razumljiv način, ne rabiti tehničke nazive koji su i te kako važni, pokušati ću one komplicirane propise i novine opisati, kako biste ih vi poštovani čitatelji, što bolje razumjeli.

Kod donošenja promjena u mirovinskom zakonu vodilo se računa u tome da ljudi, s obzirom na životni i zdravstveni standard, dulje žive. Osim toga vodilo se računa i o situaciji na tržištu radne snage, dakle velikoj nezaposlenosti. Doprinosi za mirovinsko osiguranje bi se dugoročno trebali stabilizirati, dok bi visina mirovine do 2030. godine umjereno padala.

ke motiviralo da rade, s mirovinom se obračunava samo polovina plaće. Granica prihoda trenutno iznosi 616,72 DM a svake se godine utvrđuje nanovo.

Kod mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, dakle kod osigurani-ka koji mogu raditi manje od tri sata dnevno, također se eventualna plaća obračunava s mirovinom. Ukoliko je ona trenutačno manja od 610 DM, onda ona ne utječe na visinu mirovine. Ukoliko plaća prelazi ovaj iznos, onda se polazi od toga, da osiguranik nije više u toj mjeri nesposoban za posao, pa se određuje druga vrsta invalidske mirovine. Ovdje se mora reći da na visinu ove mirovine utječu i socijalna primanja, jer se na taj način želi izbjeći da se istovremeno dobiva nekoliko socijalnih primanja.

2.4. Umanjenje mirovine zbog smanjene radne sposobnosti

Zakon predviđa da se mirovina zbog smanjene radne sposobnosti može umanjiti, ukoliko osiguranik nije navršio 63 godine života. Visina ove mirovine bi se time poravnala s visinom starosne miro-

vine na koju osiguranik najranije ima pravo, ukoliko je priznat kao teški invalid (schwerbehindert). Od godine 2000. ti će se odbici postupno uvoditi. Za svaki kalendarski mjesec, za koji osiguranik koristi mirovinu zbog smanjene radne sposobnosti prije navršene 63. godine života, taj će odbitak iznositi 0,3% (to znači da bi godišnji odbitak iznosio 3,6%). Ukoliko bi se mirovina odobrila prije navršene 60. godine života, može se najviše odbiti 10,8%. No taj će se odbitak donekle ublažiti jednim također novim propisom: između 55. i 60. godine života vrijeme pridodavanja fiktivnog radnog staža, dakle kao da je osiguranik radio (Zurechnungszeit) uz mirovinu zbog smanjene radne sposobnosti, neće više iznositi samo jednu trećinu, nego dvije trećine (dakle dodavati će se 40 mjeseci, umjesto 20 koliko se dodaje prema sadašnjem zakonu). To u praksi znači da najveći mogući odbitak od mirovine kod osiguranika mlađeg od 55 godina neće biti 10,8%, nego 7%. Do navršene 55. godine života vrijeme pridodavanja bit će, kao i do sada, u punom opsegu.

2.5. Umanjenje udovičke mirovine

Od 1.1.2000. godine novi zakon ne predviđa samo odbitke od mirovine zbog smanjene radne sposobnosti, nego i od mirovine koju nakon smrti osiguranika dobiva udovica (Witwenrente), udovac (Witwerrente) ili djeca (Halbwaisenrente odnosno Waisenrente) osiguranika, ukoliko je osiguranik umro prije navršene 63. godine života. Od mirovine koju nakon smrti oca ili majke dobivaju djeca, najviše se može odbiti 10,8%. Budući da se visina kako udovičke tako i dječje mirovine računa prema mirovini koju bi dobio osiguranik, zakonodavac je smatrao potrebnim primijeniti propis o smanjenju mirovine zbog radne nesposobnosti na ovu vrstu mirovine. To on nije učinio samo u slučaju kad je umrli osiguranik stvarno dobivao umanjenu mirovinu. Od mirovine se odbija i onda kad osiguranik nije dobivao mirovinu, ako je umro prije navršene 63. godine života.

Odbici od mirovine uvoditi će se postupno. Ukoliko osiguranik umre nakon navršene 63. godine života, a do smrti nije dobivao mirovinu, od udovičke odnosno dječje mirovine neće se odbijati ništa. To vrijedi i u slučaju kada je osiguranik dobivao punu, dakle neumanjenu mirovinu.

3. Promjene u odnosu na starosnu mirovinu

Prijevremena starosna mirovina po novom će zakonu doživjeti mnogobrojne promjene. Dugoročno će se ukinuti prijevremena starosna mirovina zbog nezaposlenosti (Altersrente wegen Arbeitslosigkeit) ili starosna mirovina za žene. Starosna se granica kod mirovine za teške invalide povisuje.

Koliko još do mirovine i kolika li će biti – jedna je od tema razgovora prve generacije naših gastarbajtera

3.1. Starosna mirovina zbog nezaposlenosti

Ova je mirovina ubuduće predviđena samo za osiguranike koji su rođeni do 1.1.1952. godine. Starosna će se granica postupno povisivati i to od 60 na 65 godina, i to do 1937. godišta.

Zaštitna klauzula za teške invalide

Od povišenja starosne granice za stjecanje starosne mirovine zbog teške invalidnosti (schwerbehindert s najmanje 50%) izuzeti su osiguranici, koji su

- rođeni do 11. listopada 1942. godine, i
- 10. listopada 1997. godine bili priznati teškim invalidom ili bili nesposobni za posao u smislu mirovinskog zakona (dakle bili berufs- ili erwerbsunfähig), te
- navršili 35 godina radnog staža.

Ovi osiguranici stječu pravo na punu starosnu mirovinu od navršene 60. godine života, ukoliko su na dan navršetka 60. godine teški invalidi ili nesposobni za posao u smislu mirovinskog zakona.

Osim toga od povišenja starosne granice izuzeti su osiguranici, koji su

- rođeni prije 1.1.1942. godine
- i imaju najmanje 45 godina radnog staža. U ovaj se radni staž ne priznaje vrijeme u kojem je osiguranik dobivao novac za nezaposlene (Arbeitslosengeld) ili pomoć za nezaposlene (Arbeitslosenhilfe).

Osiguranici koji ispunjavaju ove uvjete stječu pravo na punu starosnu mirovinu nakon navršene 60. godine života ukoliko su teški invalidi.

Zaštitna klauzula za dugogodišnje osiguranike

Kod pomicanja starosne granice od 63. na 65. godinu života za takozvane dugogodišnje osiguranike nije bio predviđen prijelazni status. Tako za pomicanje starosne granice za te osiguranike vrijedi

- ili da su rođeni prije 1.1.1942. godine i imaju najmanje 45 godina radnoga staža, u koji se ne uračunava vrijeme za koje je osiguranik dobivao novac za nezaposlene (Arbeitslosengeld) ili pomoć za nezaposlene (Arbeitslosenhilfe),
- ili da su rođeni do 14.2.1941. godine a dana 14.2.1996. dobivali predmirovinu (Vorruhestandsgeld).

Starosna mirovina žena

Starosna granica od 60 godina za žene postupno će se od godine 2000. povisiti na 65. godina. Time su najprije pogođene žene rođene u siječnju 1940. godine te prve žene za koje vrijedi starosna granica od 65 godina, a to su one rođene u prosincu 1944. godine. Time će se starosna mirovina od godine 2005. odobravati ženama tek od navršene 65. godine života. No zakonodavac je odlučio ovu granicu potpuno ukinuti. Žene rođene poslije 1951. godine ne mogu steći pravo na starosnu mirovinu za žene, jer od 2012. te mirovine više neće biti, nego samo jedinstvena mirovina jednaka za muške i ženske osiguranike. Zaštitna klauzula, donesena još 1996. godine, proširena je. Prema njoj kod žena

- koje su 7. svibnja 1996. već navršile 55. godinu života te od toga dana bile nezaposlene (ali prijavljene kod Zavoda za zapošljavanje), ili
- koje su rođene prije 1. siječnja 1942. godine i imaju 45 godina radnoga staža (u ovaj se radni staž ne ubraja vrijeme u kojem je osiguranica dobivala novac za nezaposlene (Arbeitslosengeld) ili pomoć za nezaposlene (Arbeitslosenhilfe) ostaje kod povećanja starosne granice utvrđene 1992. godine. Prema tome žene rođene prije 1941. godine mogu nakon navršene 60. godine života dobiti neumanjenu starosnu mirovinu. Kod žena rođenih 1941. godine ta se granica povećava za samo dva do tri mjeseca.

Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike

Već je 1996. godine zaključeno da se starosna granica od 63 godine kod takozvanih „dugogodišnjih osiguranika“ (koji imaju najmanje 35 godina radnog staža) od godine 2000. postupno poveća na 65 godina. Sada će ova starosna granica od godine 2010., počevši od osiguranika rođenih 1948. godine, u dvanaest dvomjesečnih koraka sniziti na 62. Osiguranici rođeni u studenom 1949. godine su prvi, koji već sa 62 godine starosti mogu dobiti ovu mirovinu, ali uz umanjenje od 10,8%.

4. Starosna mirovina za teške invalide

Novi zakon predviđa povišenje starosne dobi i za teške invalide (schwerbehinderte), čiji je stupanj invalidnosti ustanovljen od Versorgungsamt-a najmanje

50% i to postupno od 60 na 63 godine života. Povišenje počinje od 2000. godine. Na taj su način ovom promjenom pogođeni osiguranici rođeni 1940. godine. Prvi osiguranici za koje vrijedi starosna granica od 63 godine su oni rođeni u prosincu 1942. godine.

5. Promjena na području rehabilitacije

Dopustite da na početku objasnimo što je to rehabilitacija. Pod rehabilitacijom podrazumijevamo medicinske, profesionalne i sve druge mjere koje imaju za cilj poboljšanje zdravstvenog stanja osiguranika, kako bi se izbjegao djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti. Zbog toga vrijedi pravilo: „Rehabilitacija prije mirovine.“ To je pravilo preuzeo i novi mirovinski zakon.

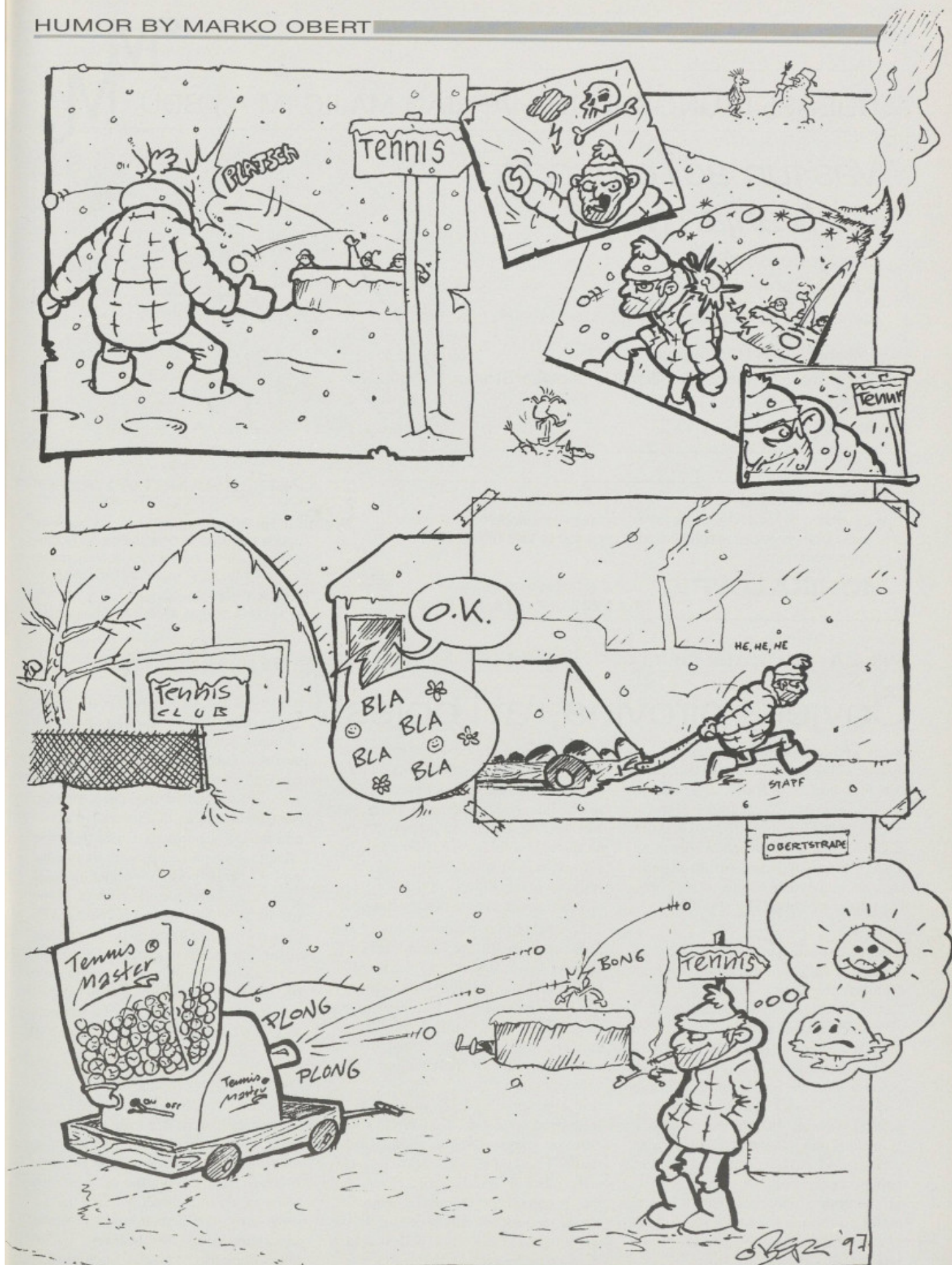
5.1. Osobni uvjeti osiguranika za rehabilitaciju

Kod odobravanja mjera rehabilitacije i dalje je važno je li kod osiguranika već došlo do smanjenja radne sposobnosti. Smatra se da je radna sposobnost ugrožena ili smanjena ukoliko je smanjena sposobnost osiguranika da radi dosadašnji posao. Novi zakon predviđa još jedan novi uvjet koji će se primjenjivati od 1.1.2000. Prema njemu će mjere odnosno davanja za očuvanje radnog mjesta moći dobivati i osiguranici, kojima je na osnovu novoga zakona djelomično smanjena radna sposobnost, a nema izgleda za poboljšanje njihove radne sposobnosti.

5.2. Prijelazni novac (Übergangsgeld)

Propisi oko ovoga su uglavnom ostali nepromijenjeni. Promjene će se dogoditi od 1.1.2000. od kada će se ukinuti propis, po kome osiguranik uz prijelazni novac nije imao pravo dobivati i mirovinu. To znači da će osiguranici pod određenim uvjetima moći dobivati i mirovinu i prijelazni novac.

Eto dragi čitatelji, pokušao sam vam prikazati sve najbitnije promjene koje se tiču i vas. Nadam se da ste ih razumjeli. Ukoliko niste, onda se slobodno kao i do sada obratite svojoj najbližoj socijalnoj službi Caritasa. Kolegica ili kolega će vam na osnovu svoga stručnog znanja i iskustva sigurno pomoći i predložiti vam najbolje rješenje. Želim vam da mirovinsku dob dočekate što zdraviji, kako biste nakon povratka u domovinu konačno mogli malo i uživati u zasluženju mirovini. ■

ÜBERSETZUNGSBÜRO MARIJAN MAJIĆ (M.A.) BDÜ

*Vaš tumač i prevoditelj
mr. Marijan Majić*Landgrafenstraße 11
60486 Frankfurt (Bockenheim)

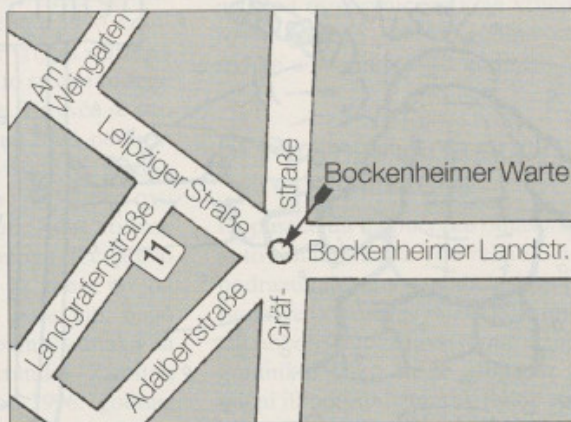
(u blizini Generalnog konzulata Republike Hrvatske)

U-Bahn: U6 i U7; tramvaj: 16

Stajalište: Bockenheimer Warte ili Leipziger Straße

Telefon: 0 69 / 700 367

Telefax: 0 69 / 97 07 43 57

PRIJEVODI

- Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik. Dokument pošaljite telefaksom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku.

MONIKA LOVRIĆ

dipl. prevoditelj i sudski tumač.

Tel. 0 22 34 / 27 48 75; fax 27 48 77

TRAŽI POZNANSTVO

Njemica 58/160, plava, prirodna i nježna, traži zgodna i pouzdana prijatelja od 55 godina pa naviše. Javiti se pismom i s telefonskim brojem – samo iz Frankfurta i bliže okolice.

Šifra: **HELGA**, Kroatenseelsorge,
An den Drei Steinen 42, 60435 Frankfurt/M.

PRIČA – ERZÄHLUNG

Čovjek, mirovina, rat i bolest

Njega i Niku sam upoznao nekako odmah po njihovom dolasku u ove krajeve. Bilo je to god. 1973. Radili su u poduzeću Hengstenberg u Neckarelzu. U staroj dotrajaloj kući, punoj miševa i štakora stanovali su zajedno, u sobici odmah na ulazu. Drvene stepenice, istrule od godina i neobnavljanja vodile su na gornji kat, gdje je sa ženom živio Franjo.

Ivo i Niko su bili „samci“, žene u Gornjoj Skakavi, a oni neumorni radnici, vjernici i ljudi. A što bi više i bolje mogli i biti. Kasno su se vraćali s posla, umorni i prljavi od kiselina, mokri od kože, jer su radili u tvornici koja je „kiselila“ njih i povrće. Niko je jednog dana stradao, polomio ga je automobil koji ga je gurnuo s ivičnjaka. Hvala Bogu, nije ostalo posljedica. Navečer bi zajedno pozdravili „Gospu“, čitali kalendar „Danicu“, a na ormariću se našla i krunica, „patrice“, koju nisu mogli svaki dan moliti, ali kada bi subotom i nedjeljom bili odmorni molili su Gospinu krunicu. Nikada ih nije sv. misa nedjeljom „mašila“, kako sami kažu.

Franjo je imao ženu, pa se živjelo urednije. Ona bi mu skuhalo večeru i bilo je čisto. I njih dvoje su živjeli sretno, djeca su im bila kod roditelja u Poljacima. Nekada bi Franjina žena „napravila pitu“, pa su zajedno blagovali. I Franjo je bio vjernik, molilo se naglas; premda su u susjedstvu bili radnici iz Turske i njemačke obitelji, nisu se nikoga stidjeli.

Tako je bilo godinama dok poduzeće nije propalo; kuća što pripada poduzeću je srušena, traže „stanove“, sobice po Mosbachu, i tako se razidoše do mirovine.

Pred sam rat u Bosni i Hercegovini sva trojica, Ivo, Niko i Franjo dobili su mirovinu i mislili su se vratiti odmah u svoja sela te mirno s Božjom voljom čekati veliku starost.

Rat je sve preokrenuo. Ivi dolazi žena, bježi pred četnicima, Niki žena i starac otac, nepokretan, tek je mogao jedva sjediti. Franjina se cijela obitelj, 12 članova, „uselila“ u dvije sobice. Svi su oni bili prognani iz Bosanske Posavine. Muški su ostali braniti očinski prag sve do onog dana dok nisu padala sela u Bosanskoj Posavini.

Ivino i Nikino selo nije palo pod četnike. Tu je bila linija razdvajanja, ali su „domaći četnici“, tzv. „branitelji sela“, pustošili kuće svojih susjeda Hrvata i sve krali i četnicima prodavali. Ivina je kuća opustjela, sve ukradeno, prozori porazbijani, nema kuda doći, a tada se nije moglo ni putovati. Čuvši to Ivo se „slagirao“, ne može govoriti, niti na noge stati. U Heidelbergu u bolnici liječnicu ga dižu na noge, ali glas i uzetu desnu stranu ne mogu povratiti. Nema više puta u Gornju Skakavu, rat je prestao, ali on treba ovdje liječničku njegu. Niko se vrati s nepokretnim ocem koji je malo iza toga izdahnuo na njegovim rukama u svome selu gdje nije mnogo srušeno, ali je isto tako bilo opljačkano. Ostali su krov i zidovi, pa se mogao vratiti.

Ovih dana je Niko ponovno u Njemačkoj u bolnici u Eberbachu. Zaboljelo ga, ležao je u bolnici u Bosanskoj Bijeloj, ali nema tu niti u Vinkovcima lijeka, pa je operiran ovdje. Sretan je što je uspio stići na vrijeme. Ivo hoda po sobi, moli se Bogu, da može doći jednoga dana u svoje selo, „pa makar i umro“, kako kaže, smješkom i drhtavim usnicama, jer još nije progovorio. **Dragan Čuturić, Mosbach**

GIESSEN

Najmlađa folklorašica

Mirjam Blažević iz HKM Gießen je najmanja i najmlađa članica folklorne skupine u toj misiji. Roditelji Josip i Ljubica odjenu također u svečanim prigodama svoju izvornu brčansku nošnju, koju na

našoj slici ima i mala Mirjam. Na unuku Mirjam ponosni su i baka Mara i djed Mato znajući da će imati ljubavi prema narodnoj nošnji i glazbenoj i plesnoj baštini svojih predaka i domovine. ■

FREISING

Božićne pjesme na šest glazbala

Našu misiju ugodno je 10. siječnja iznenadio svojim pohodom delegat fra Josip Klarić. On je predvodio mise i propovijedao u Freisingu, Moosburgu i Landshutu. U Fresingu nam je bilo zgodno ponoviti svečani program s ponoćke i tako uzveličati misno slavlje. Božićne pjesme svirali smo na šest glazbala: keyboard – Jasminka Perković, violina – Vesna Soldo, gitara – fra Ante Maleš, tambura – Nikola Perković, tamburica – Kruno Janković i frula – Antonija Šitum. Riječ i pjesma su se te nedjelje, kad smo slavili blagdan Isusova krštenja, dublje usjekli u naše sjećanje, a to misno slavlje bilo je istinsko osvježanje našoj zajednici. **Kruno Janković**

MÜNCHEN

Orgulje za župu Otok kod Sinja

„St. Anna bekommt eine Superorgel – altes Intrument reist nach Kroatien“, piše 29. siječnja u „Abendzeitung“ iz Münchena. Franjevačka samostanska crkva sv. Ane naručila je naime nove orgulje, a stare su, zalaganjem studenta fra Zvonke Hercega, darovane župi Otoku kod Sinja. I stare su orgulje još uvijek u dobrom stanju i vrlo vrijedne, ističe orguljar Marko Rastija, koji ih je sa suprugom Anom i razmontirao. U tom osjetljivom poslu Marku su pomagali: Nikola Grubišić, Ivan Galić, Duško Samardžić, Ivan Grgat, Dražen Grgat, Mato Katić, Milan Bjondić, Ivan Bjondić, Ante Baković, Vinko Jukić, Ivo Tomislav, Vinko Topić, Vinko Šunjerga, Vlado Brkić, Ante Radan, Jozo Sladoja, kao i naši fratri iz samostana St. Gabriel: gvardijan fra Jure Zebić, fra Tihomir

Grgat, fra Krešo Samardžić i fra Anđelko Validžić. Sav posao je pak koordinirao i za prijevoz orgulja se pobrinuo fra Mirko

Buljac, župnik u Otoku kod Sinja, gdje će ove orgulje ubuduće svirati na slavu Božju.

Jozo Sladoja

Na hodočašću u Svetoj Zemlji bila je od 3. do 10. 2. skupina hrvatskih hodočasnika većinom iz Esslingena, te iz Neussa i Dortmund. S hodočascima su bili i svećenici M. Modrić, J. Šimić, Z. Čulić, B. Šimović i V. Delinac. Obišli su sva najvažnija biblijska, osobito novozavjetna mjesta, a jedan od najupečatljivijih doživljaja bio je križni put ulicama Jeruzalema.

Malobrojni ali hrabri crkveni zbor HKM Köln, pod vodstvom sestara Terezije i Verice, odlično je pjevao na trodnevnoj duhovnoj obnovi, održanoj prigodom proslave misijskoga zaštitnika, blaženoga A. Stepinca.

Pastoralni područni sastanci svećenika i pastoralnih suradnika u veljači postali su odavno tradicionalnima. Dr. Peter Prassel, nacionalni direktor za dušobrižništvo stranih katolika, izložio je ovoga puta nacrt nove koncepcije za pastoral stranih katolika. Na slici: svećenici i pastoralni suradnici područja „Sjever“ i NRW okupili su se u Hannoveru, a sastanku je pribivao i mons. Josip Mrzljak, novi zagrebački pomoćni biskup.

Viteški svećenici fra Drago Pranješ Čarli, župnik, fra Zdravko Dadić, župni vikar, (na slici) i fra Anto Batinić posjetili su 13. i 14. 2. hrvatske zatvorenike u zatvoru Scheveningen kod Den Haaga. Većina hrvatskih zatočenika pripadaju župi Vitezu. Svećenici su se upoznali s njihovim općim stanjem i poteškoćama, te im prenijeli pozdrave i podršku viteške župe i cijele Lašvanske doline.